

Anul de Duminică
 Pentru România și
 America 10 Cor.
 Anul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

și ADMINISTRAȚIA
 De la Perene-Cluj 2.
 INSERȚIUNILE
 se primesc în admînistr
 trație.
 Matrimoni publice și Loc de
 schia costă fiecare de 20 de
 Manuscrispte un se în-
 golază
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Porniri clericale.

In sinul preoțimii din Banat și din părțile Aradului se accentuează de câțiva vreme cu o deosebită stăruință anume tendinți clericale.

In »Revista Preoților«, ai cărei redactori sânt adeseori certați cu toate regulele cugetării și scrisului românesc, apar mereu stângace exerciții de stil, cu scopul de-a dovedi necesitatea unei organizări a preoțimii din mitropolia întreagă, pe baze curat clericale și separatistice.

In privința noimei și scopului acestor porniri clericale par destul de nelămuriti chiar inițiatorii inșiși. Nu prea știu nici ei, ce vor. Căci dacă și-ar da seama mai bine de pornirea lor, ar putea să afle cu ușurință, că a easta este cu totul inoportună și de prisos. Se știe, că mitropolia ortodoxă română este, din mila lui Dumnezeu și-a marelui Andreiu, destul de bine organizată pe baze atât de largi și cuprinzătoare, încât înăuntrul ei se poate valida deplin orice forță și orice tendință menită a contribui la progresul cultural, economic ori social al bisericii și al poporului întreg.

Adevărat însă, că »Statutul organic«, nu prevede și nu admite separatismul clerical. Dar tocmai în punctul acesta consistă tăria organizației noastre bisericești, care face, ca clerul și poporul, preoții și mireni să rămână în cel mai intim contact unii cu alții și într-o neîntreruptă conlucrare, de jos până sus, din sinodul și comitetul pa-

triazal până în consistorul mitropolitan și în congresul național bisericesc.

Formele de organizare și cadrele constituției noastre bisericești sânt destul de ample, ca să poată încăpea în cuprinsul lor toate elementele constitutive ale bisericii, desfășurând împreună o activitate cât mai îmbelșugată și mai folositoare. Preoțimea noastră n'are decât să se pună pe lucru și prin felul său apostolesc, prin o propagandă religioasă culturală intensivă și stăruitoare să introducă *duh creștinesc* în toate aceste forme de organizare, să dea un conținut de viață religioasă, bogată și înălțătoare, acestor cadre atât de ample. Așadar iată că organizarea e destul de bună și de trainică. Nu de organizare ar avea preoțimea noastră lipsă, ci de zel apostolesc. Nu de pornire clericală, ci de pornire la activitate duhovnicească și culturală în via Domnului!

Mai ales acolo în părțile Banatului, de unde, drept spunând, de o vreme încoace nu ne-au prea sosit știri îmbucurătoare despre zelul și activitatea preoților, ar trebui mai întâi să dovedească aceștia, că își știu îndeplini misiunea lor în cadrele existente ale organizației noastre bisericești, interesându-se de soarta poporului, muncind pentru înălțarea lui la o stare materială și morală mai înfloritoare, și urmând îndemnul generos și înțelept, ce li se dau din partea conducătorilor chemați și aleși ai bisericii și ai poporului nostru.

Ar fi timpul să dovedească prin *fapte*, că apreciatul scriitor Ioan Popovici Bănă-

țeanul a spus un neadevăr, când într-o epistolă a sa adresată d-lui Titu Maiorescu, în 1893, și-a permis a caracteriza în următoarele cuvinte aspre activitatea preoțimii bănățene: «După îndelungate experiențe m'am convins, că popimea e o clică de oameni, cari își promovează interesele lor *personale*, chiar și dacă ar fi în detrimentul bisericii și a obștei, și-apoi cu o fățarnicie scârboasă tot ei sânt, cari se plâng... nemuritorul Șaguna ne-a câștigat mari drepturi, nemernicia urmașilor lui și a popilor a făcut ca guvernul mereu să le știrbească». — (Convorbiri Literare an. 40 n-rii 3—5).

După cum se șvonește, și unii dintre inițiatorii pornirii clericale din Banat ar dori să-și ia refugiul la spiritul protector al cutărui ministru, străin de legea și de sângele nostru, contra arhierilor și protopopilor noștri despre cari afirmă, că i-ar apăsa și năpăstui. Chiar dacă afirmațiunea aceasta a lor ar avea, în unele părți temeuri apreciable, nici unui preot nu îi este însă iertat a se cugeta la asemenea remedii. Ci înlăturarea relelor și eventualelor nemulțămiri, de care se simte atins unul sau altul, trebuie căutată tot prin organele și corporațiile noastre bisericești. Dacă un preot se simte neîndreptățit de protopopul ori de arhierul său, acolo sânt sinoadele protopopești și cele eparhiale, la cari poate apela, să-i facă dreptate, ori participând personal la ele, ori prin vre-un reprezentant din cler sau dintre mireni, cari totdeauna sânt dispuși a perora contra protopopilor abuzivi și uneori chiar contra arhierilor.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Insemnările unui gazetar.

Octomvre. Săptămâna patra.

Dacă cântarea *Rămas-bun* a păserilor îndulcește codrul de-și desbracă frunza, dacă privirea tristă a soarelui învăluie pământ și apă; dacă florile nu murit, e că a sosit toamna. De-acum doinele nu vor răsuna pe cgoare și fiecare îl lcel de iarbă și a îngropat o viață. Nici roata morii nu-și va spune cu așa farmec povestea la plopil vrăjiti. De-acum înainte la hămăitul cânelui, lelița Zamfira, nu-și va legăna mijocul de zină în brațele lubitului, cărările livezilor vor fi pustii, iar părăușul va plânge că nu mai poate fura vorbe de iubire. Și nici fierul dela stână, pe o rază de argint, nu-și va mai duce suspinul până la Găinușa de pe cer...

In natură totul se ofilește, moare — e un cânt de îngropăciune. La altă primăvară iarăși o să învie și iarba, și fluturii, și pădurea, numai inima simțitoare a omului își dă seama că în pragul zilei de ieri viața lui nu se mai întoarce.

De-aceia toamna aduce tri-teță și păreri-de-râu în suflete. Pustiul ce-și întinde aripele peste tot ce ne-înconjoară, fălăite și-n simțirile noastre și, acum, în duloșia aceasta a Naturei, ca niciodată moartea își încreștează fiorul — »nu de moarte sânt cutemur, ci de vesnicia ei!«

E o primenie în organismul omenesc: nostalgia cuprinde inimile delicate, cântul interior al pornirilor tale e mai accentuat în lacrimi, căci în

loc de privighitori în noapte, auzi glas de cucu-vale. Amintirile învia mai puternic în aceste, nopți lungi, ploioase, ori cu luna ce pare o stafie printre nori. Și colo, în satul liniștit, deși miezul nopții a trecut de mult, totuși unele ferestruici încărește lumina ca o stea. La gura cuptorului, când fusul ține lsonul armoniei din căsuța cu sfântul Neculai în părete, câte povești se mai înșiră. Iar în bordelul dela marginea țarinei lacrimile picur pe frunțele copilașilor gol pe-o lavița murdară — acolo e Sărăcia ce »doarme aceste inimi de aur. În orașe cafenelele străjulesc nopțile de-arândul. Scripcele cum mai plâng cu patimă și vinul ameliorează pentru câteva clișuri viața necăjită a muncitorilor săraci. Ce dureros portret e a esta: viața a două lumi deosebite. Unii îmbuibați în vanități în-alteia spumoasei șampanii trosesc avutul lucrătorului din fabrică, săpându-le mormântul; pe când desmoșteniiți, la un păhărel de vin își beau cupa de otravă până la fund.

In cafenele unii studiază, alții își încălzesc corpul răcit de umezeala și frigul odăii în care-și îngrop sănătatea.

Visătorii în miresma atmosferei aceștia își peccelluesc bine fișia. Iar gazetarii, muncitorii anonimi la progresul civilizației și omenire, în fraze chinute, smulse din viața lor, mereu își deapănă gândurile pentru tipar.

Poeții își instrună lira până ce »ah! coardele-s sfărmate și maestrul e nebun«, dramaturgii în hele sfârșituri dureroase în piesele lor, actorii își învață rolurile, țiganii cântă pentru o coajă de pâine, iar acele fânți cu buzele pale, cu licărirea din ochii lor de multe ori a unei duloșii

și suferințe, copilele dintre sticlele de absint — caserite în termen vulgar — și ele formează ansamblu vieții de cafenea. Și poate aici e adevărata viață.

Cum sânt aici singur, printre străini, în vremea asta dorurile m'au înclinat mai tare. Noaptea târziu, când scap dela redacție, ca un vagabond mă strecoar pe lângă zidurile încinse în întunec și drept în cafenea. Aici mă așteaptă cel mai bun prieten; țigara și șfarțul. Și-n țcănitul *dominului*, ori a unei cântări hodoroșite de pe scripcele lăutarilor, toată copilăria mi se trezește în minte, ca un câmp de flori, primăvara, într-o noapte cu seninul cerului. Și mai retrăiesc încă odăi în vremea pierdută și Doamne ce mișcător e trecutul ori cât de trist ar fi! Trotnirea vremii aduce un farmec nou. Porțile inimii se deschid și întreaga simțire e cuprinsă de fiorul vieții. Sesc ca un stol de rândunele gândurile și-apoi pianurile, iar acestea, de multe ori, te înviează, dacă mizeriile vieții încă nu ți-au tolit nervii. Simți cum un vânt sănătos aduc gânduri de luptă nouă, dacă sângele tău sărătos, la atâtea valuri nu e încă otrăvit de pesimismul omului obosit, descursat, fără noroc, străin de sine însuși.

Esti trist — nu se poate să nu fi — însă produsul minții tale trebuie să fie grăunțele de sămânță bună, căci cine știe unde, în internatul cutărei școli, ori într-un sătuleț, va încolți în creurul luptătorului de mâne.

Cum tei își scutură floarea de argint așa de multe ori peste fruntea și obușă se scutur amintirile. Și ți-i așa de drag să stai în preajma lor. Iată eu, în seara aceasta, mi-aduc aminte de Iași;

Se vorbește mai departe, că șef-redactorul dela »Revista preoților« ar fi sprijinit chiar materialicește din partea acelor, cari au tot interesul de a produce nemulțumiri în sinul preoțimii noastre, ca ei să poată pescui în tulbure. Nu suntem în măsură a putea controla veracitatea acestor șvonuri. Constatăm însă cu bucurie, că în cercurile mai inteligente și mai luminate ale preoțimii noastre, opintirile clericale inițiate de preotul Voniga și de alți voinigi »eiusdem farinae« au produs un hotărât resens. Iată, spre ilustrare, hotărârea preoțimii din protopopiatul Sibiiului, cel dintâi în mitropolia întreagă, care condamnă în următorii termeni categorici pornirea clericală a voinigilor: »Văzând calea greșită, pe care au apucat unii frați preoți din dieceza Aradului și a Caransebeșului întru organizarea preoțimii noastre, la care după cum reiese din foaia inițiatorilor organizării »Revista Preoților« s'au alăturat și preoți din archidieceză, deoarece această organizare în felul, cum e proiectată, în loc de organizare sănătoasă, menită a ne întări în chemarea noastră preoțească și a ridica vaza bisericii, e pusă pe povârnișul, ce duce la zizanie între preoți și sguđuie din temelie vaza în afară a forurilor noastre superioare bisericesti, conferința preoțească cu unanimitate declară: »Se așteaptă dela toți preoții noștri să țină strâns la organizarea bisericii și a clerului nostru, precum e normată în »Statutul organic« și în normativele și regulamentele votate de sinoade și de congrese. Conferința își exprimă convingerea, că organizarea preoțimii, dacă e în adevăr necesară, numai făcută în cadrul organizației noastre bisericesti legale poate fi folositoare pentru preoți și credincioși.«

Deciuni în senzul acesta au mai luat și alte cercuri conferențiere preoțești, accentuând, că organizarea proiectată țintește la separarea preoțimii atât de către popor, cât și de către organele superioare bisericesti. Pe când se știe, că preoțimea noastră numai în strânsă legătură de frăție cu po-

porul și cu superiorii săi poate să constituie o forță vie și puternică, respecta în lăuntru bisericii noastre, și temută în afară de dușmanii ei. O preoțime fără popor sau contrară lui ce valoare ar putea să mai reprezinte? Iar pornirea preoțimii contra șefilor săi tractuali eparhiali nu ar aduce ea cea mai regretabilă și primejdioasă disordine în biserica ortodoxă română?

Aceste considerațiuni credem, că vor îndemna toate elementele sănătoase și cu judecată ale preoțimii noastre a nu se solidariza cu inițiatorii unor porniri clericale de valoare problematică, sau chiar condamnabilă, și a nu contribui astfel la spărtura celei mai de seamă fortărețe a legii, limbii și naționalității noastre, cari între împrejurările date nicăiri nu-și vor putea afla adăpost mai sigur și teren de dezvoltare mai prielnic, decât sub aripile ocrotitoare ale constituției noastre bisericesti, garantate prin »Statutul Organic«. Din singuraticile dispoziții ale acestei legi fundamentale orice preot zelos și conștient de misiunea sa va putea să scoată numeroase îndemnuri, pentru o activitate cât mai folositoare. Numai voință să aibă! Și gândul hotărât de a se apropia de caracterul ideal preoțesc, pe care îl indică Sf. Ioan Gură de Aur în cartea sa despre preoție, spunând, că preotul »și cucernic și netrufaș și înfricoșat și apropiat și stăpânitor și primitor de toți și nerobit de patimi și cumplit și blând trebuie să fie, că împotriva tuturor acestora trebuie să lupte«.

Relațiile monarhiei cu regatul român. Din Viena ni-se anunță: Ziarul *Fremdenblatt*, semioficiosul cabinetului de externe, scriind despre întrevăderea dlui *Djuvara*, ministrul de externe al României cu contele Aehrenthal, precum și despre audiența ministrului român la împăratul, spune că vizita la Viena a reprezentantului guvernului român n'a fost necesită de vre-o chestiune politică de actualitate. Vi-

zita aceasta n'a avut un caracter politic, cu acest prilej însă s'a putut constata în- c'odată, că relațiile sincere dintre România și Austro-Ungaria continuă a se menține în mod foarte îmbucurător.

Știrea că dl Djuvara ar fi remis monarhului o scrisoare particulară a regelui Carol, e desmintită din izvor oficial și în mod categoric.

Nedumeririle Italiei. Din Roma se anunță: În cercurile politice de aici a făcut o vie surpriză împrejurarea, că revista militară *Preparazione*, într'un lung articol asupra celor zece Dreadnought-uri ce se construiesc în stabilimentele austro-ungare, face o violentă ieșire împotriva monarhiei. Revista arată, că vasele acestea de război se construiesc împotriva Italiei, deoarece Austro-Ungaria nu le va putea întrebuința, în caz de război, nici împotriva Rusiei, nici împotriva Serbiei și nici în cazul unei revoluții în Bosnia, ci numai împotriva Italiei. Ziarul întreabă de încheiere că fortificarea aceasta a flotei cum se poate aduce în congrăsuire cu declarațiile recente ale contelui Aehrenthal precum și cu declarațiile ce-a făcut împăratul Francisc Iosif în fața delegațiilor.

Iată încă o dovadă pentru »fidelitatea« constatărilor cuprinse în expozeul contelui Aehrenthal, prodigiousul nostru ministru de externe.

Ideea unei federațiuni în Anglia. Presa engleză agită în timpul mai nou din ce în ce cu mai multă insistență ideea unei Anglii federative. În »Times« apare o serie de articole semnate cu pseudonimul *Pacificus*, în dosul cărui se ascunde lordul *Esher*, cunoscutul bărbat de stat și prietenul regelui Eduard VII. În seria aceasta de articole ideea federațiuni și susținută din punctul de vedere al conservatorilor. Chiar și conducătorii naționaliști lor irlandezi par a aproba un astfel de plan, care deși nu le-ar acorda autonomia contemplată de Parnell, le ar încuvința totuși un fel de neatitudine provincială. *Redmond* (actualul șef al Irlandezilor), care în prezent e în America, s'a rostit în acest sens, declarând în *Ohio* că chestiunea autonomiei irlandeze va fi în restimp de trei săptămâni rezolvită, într'un chip sau altul.

Daily News aduce un important articol din peana deputatului *William*, secretarul parlamentar

unde cele întâi bătaie ale inimii le-am prins în slova tiparului. Ar fi să înșir multe, să vă obosesc pe acel carl ciliți aceste însemnări, dacă aș da drumul povestirii. Vă puteți închipui, când ești în altă țară, cam ce doruri te cuprinde de Patrie.

Iașul are un deosebit farmec, pe care nu-l are alt târg din Moldova. Deși la Botoșani s'a născut Eminescu, Iorga, Artur Stavri, la Dorohoi V. A. Ureche, la Folticeni e meșterul povestirilor de astăzi Mihail Sadoveanu, departe câteva poște de satul Humulești unde a ho'nărit Ioan Creangă, la Micești e curtea bolerească unde V. Alecsandri în iatacurile scumpe a fost »veșnic tânăr și fericit«, iar în munții Vrancei a deschis ochii »capul de artist«, și l ce ne-a pus pe scenă trilogia Moldovei, totuș sămburele îl formează Iașul.

Aici de peste patru secole au curs mărgăritarele înțelepciunii și aurul faptelor. Aici »Junimea« a trăit. Aici a murit Ioan Pogor, care împreună cu humorul lui Creangă a eternizat satira fină. Aici e »Boita rece« unde Eminescu cu prietenul nedespărțit din Țicău și cu întreaga pleada de atunci, au lăsat ca moștenire, palatului de cleștar a lui Bachus, ce și astăzi muza întinde cununa fantaziei peste frunțile obosite. Parcă-l văd pe bătrânul nuvelist Nicu Gane, domol, cu blândeța în

față, cu părul albit, cu gratul dulce, cum urcă scările primăriei — doar e primar. Și s'a împlinit un an de când s'a dus dintre noi în Nișană, Gh. Orghe din Moldova, gingașul cântăreț de stihuri, mărunț la trup, închis la vorbă, dar suflet mare de artist ce toate că era... prefect de județ. Il vedeai zgribulind iarna într'un paltonaș, cu gulerul veșnic ridicat, dimineața după o noapte de poezie îndreptându se la biroul de funcționar — ce ironie! Iar acel ce uită de vremea mesei în cafeneaua »Otel Traian«, ce rămâne multă vreme cu privirea pierdută prin ochelari, cu »aperitivul« dinainte, e stihulorului decadent, minunat — e Mihail Codreanu.

Așa aducându mi aminte mă pomenesc în cimitirul »Eternitatea«, aici doarme somnul veșniciei fără nici o marmoră la căpătâi acei ce a încălzit generația plină de idealuri curate dela Academia Mihăileană — Mihail Kogălniceanu. Și mai rătăcind printre salcâmi goi, iată și mormântul diaconului hazliu Ioan Creangă, cu o cruce simplă de lemn și un grilaj de fier făcut din mila unui prieten al decedatului. Și din colo o movilă proaspătă, acoperită de frunze vestede, ce le poartă vântul toamnei, — e groapa lui Neculai Volentii. Tot aici doarme somnul lin și romanticul Spiru Prasin, ucis în duel. Nu pot uita nici pe octogenarul Arceleanu, cari după atâția ani de artă tea-

trăla, a murit fără un prieten lângă el, într'un crivat al spitalului Sf. Spiridon. Și ce artist mare a fost, ce comic distins, poate nici nu va fi alt actor interpret mai fidel al comediei lui Alecsandri ca el. Era bătrân, numai auzia bine, tremurând abia venia la teatru, tusa îl îneca, și cu toate acestea pe scenă întineria. În vremea din urmă, până ce boala la doborât cu desăvârșire, numai în seara de sf. Vasile juca în Baba Hârca, stărnind valuri de râs, iar publicul îl răsplătea cu iubirea desăvârșită.

Tot așa a murit și actorul Rădulescu și marile comic *Bălănescu*, iar până azi nu s'a arătat altul în locul.

De-acela mi-i drag Iașul, pentru că nu-l casă, nu-i uliță, nu-l han, să nu aibă o însemnătate oarecare.

Colo e hanul Vanghale unde aproape de nebunie Eminescu și a dus viza tristă. În Țicău e cocloaba lui Creangă, care și el a descris o minunat lui Titu Maiorescu, iar acum se năruiește tot, ca la o gospodărie pustie. Dincolo e locuința unde a trăit ori Kogălniceanu, Alecsandri, C. Negru, Cuza-Vodă, Veronica Micle și câți alții. Iar în prezent savantul Alex. Xenopol, bătrân și el, însă tânăr la inimă, poartă potirul învățătorei istorice. A. C. Cuza împreună cu N. Iorga ridică o adevărată Românie nouă; profesorul C. Stere conduce revista »Vizita ro-

Gulere și manșete mai frumoase cură-
tește fabrica de spălat cu aburi — —

„UNIO“

Kluj—Kolozsvar, Ferencz József-út 102.

— — — Telefon Nr. 395. — — —

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

al ministrului de finanțe, lordul Lloyd George. El dezvoltă un sistem întreg de reconstruire a Imperiului englez pe baze federative. Înainte de toate va trebui să fie reorganizată țara mamă (Anglia, Scoția și Irlanda) iar coloniile ar fi să se anexeze, tot în mod federativ, pe urmă. Pentru țara mamă ar fi să se ia în considerație constituția Canadei. Dietelor provinciale din Scoția, Irlanda și Wales le ar reveni lucrările unei administrații mai limitate, parlamentul central ar rămâne cu sediul și mai departe în Westminster, menținând resortul de externe, pe cel al armatei și pe cel al finanțelor.

După toate semnele proiectele acestea preocupă via pe bărbatul de stat al Angliei, cu toate acestea ar fi greșit să credem că timpul acestor mari reforme ar fi sosit deja. Deocamdată se sondază numai spiritele, căci convocându-se deja de pe acum o conferință în acest scop, un eventual nesucces ar agrava numai situația și Irlandezii, văzându-se din nou înșelați în așteptările lor n'ar vota bugetul, iar în acest caz o nouă campanie electorală ar fi inevitabilă.

Noul curent în politica constituțională a Angliei e pentru toată lumea nu se poate mai semnificativ, căci el pornește în semnul apropiatului și inevitabilului triumf al principiului naționalității. Acest curent însăși se anunță deja de multă vreme și în monarhia noastră, el nu-și va putea deschide însă o albie mai largă, decât decădă cu înfrângerea imperialismului unguresc. Ceea ce va să vie.

Delegații cehi împotriva aspirațiilor militare panmaghiare. După cum era de prevăzut vigilenții noștri tovarăși de luptă din Austria, Cehii, au grăbit să atace fără cruțare pe delegații ungari cari au atentat cu atâta temeritate la unitatea armatei cu gând de-a preface singura putere încheșată a monarhiei în mijloc de maghiarizare. Cunoscuții luptători naționaliști Clouac, Masaryk, Udrzal și alții, au adresat generalului Schönauich interpelații violente, atacându-l pentru spiritul concesiv ce arată ungușilor. Ei au cerut ca în armată să li se dea teren deopotrivă tuturor limbilor din monarhie și au avertizat pe ministrul de război de-a face concesii ungușilor, căci ele ar grăbi numai procesul de disoluțiune în armată în favoarea imperialismului unguresc. Națiunile nemaghiare

din Ungaria pot formula cu același drept ca Ungurii pretențiuni de limbă — și favorizându-se aspirațiile ungurești s'ar spori numai amărăciunea ce împiedică și așa orice consolidare internă a monarhiei. Delegatul creștin-social Stampf a vorbit pentru menținerea intactă a organismului unitar al armatei.

În răspunsul său, pe care l-a dat numai ieri, generalul Schönauich, s'a mărginit a face promisiunea vagă, că ce privește *spiritul armatei*, acest spirit nu se va schimba. Introducându-se reforma despre serviciul de doi ani, se ivește în mod firesc necesitatea sporirii contingentului de recruți. În instituțiunea voluntariatului se vor face numai schimbări neesențiale. Ministrul a repetat apoi declarațiile ce-a făcut și în delegațiunea ungară.

Alegerile în Croația. Azi au avut loc în întreaga Croația alegerile de deputați pentru sabor. Judecând după rezultatele cunoscute până azi la amiază, candidații coalției vor învinge pe linia întreagă. Sânt aleși deja *Krainovits, Svetozar Pribicevici, Alexandru Popovici, Bogradovici, G. Tuskan, Dr-ul Magdici și Lukinits*, toți membri marcanți ai politicii croate, aleși cu unanimitate.

Kossuth — sătul de Ungaria. Fostul ministru de comerț Francisc Kossuth, amărît de numeroasele atacuri pe cari presa le îndreaptă împotriva fostului regim coalitionist, și mai ales împotriva activității sale ca ministru (activitate care, în realitate, s'a redus la iscălirea aproape inconștientă a tot ce-i prezintă secretarul său general Szerényi) a amenințat țara că va pleca în străini.

«Dacă și în viitor voi fi tratat în asemenea mod, am să părăsesc țara. Frate-meu din Italia nu trece zi să nu mă invite să mă duc la el...»
Acum e cam târziu. Francisc făcea mai bine dacă peste tot n'ar fi părăsit Italia.

Urmasul lui Khevenküller. În cercurile diplomatice din Paris se afirmă că în locul repuzatului ministru plenipotențiar al monarhiei noastre pe lângă republica franceză, contele Khevenküller, va fi numit contele Elenér Lonyay, soțul fostei moștenitoare a tronului principesa Stefania.

mănească; iar în fruntea Teatrului moldovesc e Mihail Sadoveanu.

Tot lașul are la sânul lui doi mari artiști teatrali. În jurul lor e atâta tăcere, ei sânt Stale Dragomir și Aglăia Pruteanu.

Stale Dragomir e unul din actorii noștri culti — pe care așa de rar li avem — în întâlul dramaturg modern, licențiat în filosofie, profesor de conservator, autor dramatic, critic teatral și scriitor — Dar și'n jurul acestuia ca și în jurul celui lalt mare artist de la București. Petru Lielu, plutește indiferența și răceala condamnabilă, pentru că el într'adevăr înțeleg ch' marea și vor să facă un drum curat al artei în teatrul nostru neserios.

Aglăia Pruteanu, e o desăvârșită dramatică, a rămas în locul Doamnei Arslizza Romănescu, și dacă ar avea o alte neamuri, ori ar părăsi țara desigur ar fi o celebritate.

Dar așa sântem noi!

C. C.

Scrisoare către „Spadă”.

Stimată Spadă,

Dacă ai voință să faci niște sfadă

Aceia în Sibiriu

Să știi că planul tău a reușit.

Dar eu, deși ru știi
În care fabrică ești săruit
(Ch'ar din Damasc să fi, nu mi-se pare,
Nu t'ai desul de fin, deși dai tare),
Aș vrea să-ți dau un sfat
Ce socotesc că-ți vrednic de urmat:
De vrei să tai, tu taie cât îți place,
C'asa și-e meseria;
Dar poezia
Te rog s'o lași în pace!
O spadă — toată lumea știe —
E bună de război, dar nu de poezie.

Apoi poate mai știi că este 'n lume
O specie ce nu e tocmai rară
(Cred c'o ghicești: ea are două nume
Și două — și i? — ce-s lungi din cale afară),
Și când se 'ntâmpl' acum, Stimată Spadă,
Tălșul tău în mâna lor să cadă,
Ei îi întorc cum vor,
C'atât îi tale capul lor,
Îi mai stropesc c'un pleur de venin
Din sufletul de multă fiere plin,
Și se prefac din niște bieți asini
(Nu-l vira tu,
Când ei din fire sânt așa)
În niște veritabili spad-asini.

X.

Pacea națională în Austria.

Viena, 27 Octombrie.

Comisia național politică instituită pentru aplanarea conflictelor dintre Germanii și Cehii din Boemia aproape și-a terminat lucrările. Asupra tuturor chestiunilor de însemnătate membrii germani și cehi au ajuns la deplină înțelegere și dacă ziua de azi — cum se aștepta — n'a adus publicarea unui rezultat pozitiv, faptul e a se atribui numai greutatea de a redacta rezoluții de importanță atât de epocală și seriozității cu care comisia procedează la redactarea lor pentru a exclude orice echivoc supărător și disonant.

Și cum ratificarea înțelegerii din partea dietei provinciale boheme e mai presus de orice îndoială, Austria a ajuns la cea mai însemnată fază a evoluției sale istorice, ajungând în pragul unui eveniment istoric a cărei importanță și influență binefăcătoare asupra întregii monarhii e indiscutabilă. *Pacea între popoare*, tranșarea națională e problema cea mai grea a monarhiei austro-ungare și rezultatul pozitiv al tratatelor din Praga, cari înseamnă sfârșitul luptelor de rasă, e primul pas spre rezolvirea acestei probleme.

Mai bine de o jumătate de veac, bărbați de stat, miniștri, șefi de partide, deputați și particulari au depus muncă fără seamăn pentru a asigura pacea națională, fără a fi reușit. Unii prea puțin cunoșteau nevoile popoarelor ajunse în conflict, iar cei ce le cunoșteau nu erau luați în seamă. Cei cari ar fi avut puțină înțelegere aplanarea conflictelor, trăiau în idei eronate și se lăsau seduși a crede că origina conflictelor e a se căuta în »agitațiile« unor vânători de situații și că izbucnirile dese ale nemulțămirii generale sânt manifestații artificiale.

A fost nevoie de turburările grave din deceniile din urmă; a fost nevoie de luptele parlamentare inversunate din Reichsrath și dietele provinciale, ajurnate și dizolvate în repetite rânduri; a fost nevoie de dese crize de guvern și cabinetele ministeriale incomplete, — pentru ca factorii competenți să ajungă la convingerea că problema gravă a păcii dintre popoare nu poate fi rezolvită nici prin legi și nici prin ordinațiuni ministeriale, ci numai prin înțelegerea dintre popoare. Legile sânt chemate numai să sancționeze înțelegerile aceste, garantând executarea lor practică.

Ceea ce n'au fost în stare să facă miniștri și guverne în decenii îndelungate, au făcut o seamă de oameni aleși dintre cele două popoare interesate — în mai puțin de 4 săptămâni.

»Monarhia întreagă stă și astăzi încă sub impresia adâncă a știrilor ce vin din Praga despre încheierea înțelegerii dintre Germanii și Cehii! — scrie »N. Freie Presse« la loc de frunte. Chiar numai gândul că se va putea închide o rană care de o jumătate de veac puroiază pe trupul statului — va fi salutat din partea generației de azi cu bucurie nefățărită, scăpând țara de grija cea mai amară. Viața noastră publică până

Dési Mór

GLUJ—KOLOSVAR, str. Szentegyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic
de haine

Fabrica: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățește după sistemul școlii de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește, curățește !!

acum a gemut sub jugul dușmănilor naționale din Boemia și celelalte provincii. Ura aceasta făcea valuri cari atingeau până și Viena și interesele cele mai vitale nu mai puteau fi judecate fără părtinire și judecățile mereu erau falsificate prin influențele luptelor naționale. Calea până la transacțiunea națională desăvârșită nu e făcută încă pe de-a întregul. Mai sânt mici contraverse neînsemnate și mai e munca grea a codificării ei. Se pot ivi încă incidente cari să întârzie încheierea păcii și să turbure bunele dispoziții de până acum. Ori cum ar fi, nu se poate discuta că tratativele de până acum sânt un pas însemnat în calea ce duce la pacea națională și la o constituție națională...

Ziarul vienez fixează un principiu care a fost nesocotit multă vreme în politica internă a monarhiei noastre. »*Înțelegerea între popoare e, politicește și moralicește, mult superioară oricărei înțelegeri făcută prin ordinațiuni.*»

Rezultatul tratativelor din Praga și încheierea păcii definitive dintre Germani și Cehi va trebui să influențeze mersul tratativelor de împăcare din Ungaria, schimbând cumpăna în favorul popoarelor.

Două nume romanizate de grupul „ocoșilor“*).

I.

«Beiuș».

Anii 1860—1870, din punct de vedere național, cu drept cuvânt se pot numi *epoca de aur* pentru gimnaziul român gr. cat din Beiuș.

Nu voesc să ating cătuși de puțin susceptibilitatea profesorilor actuali ai acelui gimnaziu, din cari pe unii nici nu-i cunosc; dar chiar de ar avea toți atitudinile și simțul național al antecesorilor lor de jumătate de secol, în situațiunea actuală ei nu și-ar putea câștiga prestigiul profesorilor de atunci nici în opințiunea publică română, nici între părrții gimnaziului, nici în societatea din opidul Beiuș.

O parte din ei și anume Pavel Vela (Ventrariu), Gavril Lazar (de Pucărești) Mih. Bandici (Pach), George Marchiș (Căotic) și Simeon P. Desseanu (Bumbu) sub conducerea lui Ioan Selăgianu (Vodă) formau un grup «filologic» firește fără statute, iar ceialtați; directorul Mihul, Sim. Pap, Roșu și Marinescu deși nu participau la sfatul filologilor, nu le puneau bătă în roate, ci se mulțumiau a-l apostrofa per «ocoși» cum li boțezase ei.

Pe-atunci nu se născuse încă școala «fonetiștilor» ci numai Cipariștii dominau neocurbați pe întreaga linie a intelectualilor, și numai acel cuvânt se considera de românesc al cărui rădăcină o găsim în limba clasică latină. Dar întru scrutarea acestui izvor apot «licența poetică» era nimica.

Mai aproape de grup era numele localității care era centrul domeniului episcopesc, și pe care feritul episcop Samuel Valcan îl înzestrase cu cel dintâi gimnaziu românesc gr. cat. din patria noastră, dotându-l, după conceptele de-atunci cu fondurile necesare în mod princiar.

Tema principală a «ocoșilor» era eruirea originii *Beiușului*, care nu putea fi decât latină, pentru că pe timpul când s'a înființat acea co-

* «Okos» cuvânt maghiar folosit și de Români în sens de «Sfătos».

mună — acuma opid cu magistrat autonom — n'a putut fi aici nici porodită de alt neam. Nici atunci nu erau în *Beiuș* decât industriași și puțini comercianți străini, tot «venituri». Nici în jurul *Beiușului* nu sunt maghiari decât colonia săcuiască *Târcaia*. apoi puțini tot «venituri» în *Negru, Remetea, Fenis, Sireniș, Fiziș și B.-Uj-lak*, cari vorbesc o limbă pocită maghiară.

Numele centrului unui *district* românesc (în acele vechi se numește *Belényes vidéke*) nu poate fi deci decât de origine latină. Și astăzi oamenii din aceste părți când merg la lucru pe câmpie se numesc «vidicani» și și cei de pe câmpie li numesc tot așa.

Adunați în sfat deci «ocoșii» s'au apucat de lucru.

Unul — mi-se pare *Pach*, de origină rutean, dar cu toate astea bun român, e de părere că numele «*Beiuș*» verosimil s'a format din numele maghiar «*Belényes*» iar acesta i-se va fi dat în vechime, dela animalul «*belény*» «*boure*», bou sălbatic, «*zimbru*» de care vor fi fost în abundență pe aici pe timpul când acest loc n'a fost decât o luncă îngustă în vastul codru care se extinde dela *Feniș* prin comitatul Aradului și al Zărandului până la munți.

Vodă nu admite această teorie, ci susține că numele «*Beiuș*» se derivă dela «*Belovar*».

Anume în comuna vecină *Feniș* pe vârful celui mai înalt deal din imensul codru, care aparține domeniului episcopesc din *Beiuș* și astăzi se văd din mari îndepărtări *ruinele unui castel* pe care unguții îl numesc «*Bélavár*» fost pe timpul oligarhilor sigur *Belovar*, nume slav.

Proprietarul vechiu al castelului district — zice *Vodă* — va fi fost un oligarh cu numele *Belus*, maghiarizat în cursul timpului în *Béla*.

Acela s'a zidit după obiceiul vechiu castelului, cetatea sa, la locul cel mai înalt din domeniul — din «*iuşul*» — său. Pentru că în timpurile vechi în limba oficială care era cea latină proprietățile feudale se numeau «*iuş*» — drept asupra lor.

Așa dar tot teritoriul de pe care domina castelul din piscul codrului, și la primul loc comuna din valea Crisului — *Beiușul* de astăzi — era «*iuşul*» lui *Belus - Béla*.

Înființată odata comuna, care forma centrul domeniului lui *Belus*, i-s'a dat numele de «*Bellius*» românește «*iuşul*» lui *Belus*.

Așa dară numele original a fost *Bellus* în limba latină.

Cum în cuvintele latinești prefăcute în românești «*i*» între două vocale înainte de «*e*» se prefăce în «*ie*» din cari unul ca superfluu se elimină, rămâne numele cel adevărat al opidului «*Be-iuş*».

Bravo *Vodă*! exclamă «*ocoșii*» și botezul fu gata.

Lucrul s'a publicat în «*Gazeta Transilvaniei*» și profesorii gimnaziului precum și consistorul gr. cat din Oradea-Mare, de atunci începând în loc de vechiul «*Beiuș*», au introdus în toate actele oficiale numirea nouă «*Beiuș*». În graiul poporului n'a pătruns și nu va pătrunde în veci numele «*Beiuș*». Și nu l'a adoptat nici consistorul gr.-or. român din Oradea, nici cel din Arad.

Și astfel astăzi «*Beiușul* are două nume. «*Beiuș*» gr. cat. folosit de profesorii gimnaziali din *Beiuș*, cari cea mai mare parte sânt de prin *Sătmăre* crescuți prin seminarii străine, nu cunosc limba poporului, și românește învață mai vartos după ce au devenit profesori, — și folosit de consistorul gr. cat. din Oradea-Mare, de care însă nu se folosesc nici credincioșii gr. cat. români;

și altul gr. oriental — «*Beiuș*», folosit de biserica gr. or. română și de întreg poporul românesc.

Eu cred că ar fi timpul ca diferența asupra numelui opidului *Beiuș*, lipsită de orice bază serioasă, să se curme odată.

Nu e nici o nevoie și de un punct «stăt de rîcol de divergență între Români din *Beiuș* și din *Oradea*.

II.

»Bihor«.

Istoria «*Bihorului*» e mai scurtă. «*Biharea*» a fost și este și astăzi în gura poporului numele celui mai înalt munte dintre așa numiții «*Munții Beiușului*».

Dela acest munte și a luat numele și comitatul, care se numește comitatul *Bihărit*.

Dar lui *Vodă* i-s'a părut că «*Biharea*» nu este nume bun românesc, pentru că de unde derivă acest nume?

El argumenta, că puterea elementară care se dezvoltă pe vârful *Bihării* când sânt furtuni este lupta între elementele naturii, care se numește latinește «*vis et fors*».

Din «*vis-fors*» derivă românescul «*vifor*» și maghiarul «*vihar*».

Din «*vihar*» apoi schimbându-se «*v*» în «*b*» s'a născut ungurecul «*bihar*» dar litera «*a*» nu se găsește în cuvântul «*vifor*» ci se găsește «*o*» deci înlocuind pe «*a*» cu originalul «*o*» numele corect atât al muntelui cât și al comitatului este «*Bihor*».

S'a primit și publicat și această deslegare, care până astăzi o și observă intelectualii cari nu vin în atingere cu poporul.

Ba fericitul profesor și poet *Iustin Popfiu* a și editat o revistă sub numele: «*Zorile Bihorului*».

Tendența de astăzi însă fiind ca și chiar cuvintele străine să se păstreze pentru bogăția limbii, cred că și puținii intelectuali «*bihoriciști*» se vor lăpăda de un nume care n'are nici un sens, și se vor folosi și ei de numirea cea adevărată folosită de popor, căci și ei trebuie să se bucure de tenacitatea poporului întru păstrarea obiceiurilor și numirilor sale vechi, și care în lupta neegală de astăzi are să dea piept chiar și cu «*porțile iadului*». *Beiușanul*.

Serisori din București.

Vestitoriul iernii. — Cerșitori din lumea mare. — Primul succes al naționalistilor. — Școala societății femeilor române. — Presa bulgară și școala din Turtucaia. — Meetingul în onoarea lui Vlaicu. — Locuințe pentru locuitori.

București, 13/26 Octombrie.

Vestitoriul iernei s'au apropiat. Frunzele au călăit, poezia serilor liniștite a dispărut. Cerul e așa de posomorât. Și de câteva zile ploaie. O ploaie mărunțică, deasă și rece, care te predispune la melancolie. Se apropie iarna. O simte aceasta săracul, care se gândește cu groază la asprimea gerului de ianuarie, ca și bogatul, care și face bagajul pentru cutare stațiune climaterică din străinătate. O simt mai ales casierii societăților de ajutoare, mănăitorii diferitelor fonduri de binefacere. Căci depe acum ei încep a fi asediați de acela, cari au nevoie de ajutoare spre a putea înfrunta asprimea iernei.

Și aceștia sânt mulți. Sânt bătrâni neputincioși, sânt vătuve sărmâne, sânt orfani fără de nici un sprijin, sânt cavaleri îmbrăcați după ultimul jurnal și dame, cari te sfidează prin luxul lor. Toți au nevoie. Toți și toate aleargă, dă asalt asupra ghișeului biroului casier, care vede cu durere cum luxul și lipsa de suflet determină pe anumiți indivizi să uite pentru un moment ori și ce simț de omnitare și, fără pic de răsucare, să ia banul merit să aște suferința celor obidiți.

Dacă s'ar face o statistică a sumelor date de către fondurile de ajutoare, dacă s'ar arăta persoanele cărora s'au împărțit sumele destinate spre acest scop, s'ar vedea că nici jumătate nu se dau la săraci cari merită sprijinul, ci s'au dat la oameni, cari câștigă sute de lei pe lună și...

Cei cari doresc: **mobile**

bune, frumoase, ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile Székely și Réti din Marosvásárhely, (Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang. — Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

de multe ori își permit luxul de a se duce cu trăsura până la biroul unde luă masa. E foarte curioasă logica acestor oameni: Dacă banii sânt de împărțit, adică de ce n'as lua și eu când pot? S'au văzut dame, cari aruncă pentru nimicuri de toaletă banii cu gesturi de milionare și cari nu se sfiau cu toate acestea să prezinte mandatul de 50—60 de lei casierului cutărei societăți de binefacere, cari mai apoi aruncau cu vanitate de prințese banul în pălăria cerșetorului. O, și era banul lui, banul destinat pentru el.

Păratul de altfel este general în toate țările. Paraziții cari nu se gândesc de unde vine banul cu care și răsfăță luxul și vanitatea se găesc în toate țările. Și poate tocmai aceștia au făcut ca marii fondatori de așezăminte de binefacere să se ivească tot mai rar. Prea nu se respectă dorințele fondatorilor, prea se batjocorește principiul dreptății, prea se sfidează legile eterne ale moralei.

Acțiunea întreprinsă de reprezentanții naționaliști pentru câștigarea pieței principale din Iași pentru statua lui Cuza Vodă s'a terminat cu triumful naționaliștilor. În ședința de Sâmbătă a consiliului comunal din Iași s'a adus hotărârea de a se ceda piața Unirii pentru monumentul lui Cuza. Știrea a produs o mare însufiețire în cercurile naționaliștilor, cari văd în acest triumf nu numai succesul unei cauze drepte, ci văd că glasul lor începe a fi executat de mulțime, care îi urmează cu încredere.

Să nu se uite că în fruntea acestei mișcări au stat dnii Iorga, Xerocol și Cuza, cari din cauza vederilor lor sânt zilnic atacați, mai ales de presa semită, pentru care curentul naționalist este o primejdie. Cefind zărele ovreiești, și impresia că roșul acelor jurnale nu este altul decât acela de a insulta pe dnii Iorga și Cuza, că dacă acești doi bărbați într-o bună zi ar renunța la acțiunea lor, zărele ovreiești ar trebui să își continească apariția. De aceea vedem că aceste zăre caută să nimicească popularitatea lor prin tot felul de intrigi și calomnii, pentru cari chiar acum sânt în cursul câteva procese.

Triumful în chestia statuii lui Cuza-Vodă este în același timp triumful ideilor naționaliste. Am putea zice e primul triumf. Căci pentru prima dată, grație acțiunii naționaliștilor, organele de guvernământ au fost nevoite să cedeze. Este acesta primul succes pe terenul practic. Astfel statua primului domnitor al României-unițe se va ridica măreață în piața cea mare a vechii capitale a Moldovei, ca o dovadă a idealului celor din trecut. Ca un indemn la fapte mari pentru viitor.

Am amintit despre noua școală înființată de societatea femeilor române, spre a pune stavilă nenorocitului curent ce domnea între familiile românești de ași da copil — mai ales fetițele — la școlile călugărilor și călugărițelor catolice, cari nu făceau altceva decât pervertisau sufletele tinerețului în vederea prozeantismului. Cursurile acestei școli s'au deschis zilele acestea. În cursul său de deschidere dl Sabba Ștefănescu, arătând rolul pe care l'a avut biserica în viața noastră națională, a relevat pericolul ce ne amenință în urma propagandei călugărilor și călugărițelor de alte religii. Destul sântem de desbinați prin forța împrejurărilor. Soartea a voit ca neamul nostru să fie împărțit în atâtea părți și sub atâtea stăpâniri. Cu toate acestea nimenea nu poate țigădui unitatea noastră sufletească. Toți avem aceeași limbă, aceleași aspirații și aceiași credință în Dumnezeu. Străinii, cari vor nimicirea noastră au încercat să ne desbina, să ne surpe razimul sufletească, credința străbună. După cum în trecut părinții și moșii noștri s'au opus încercărilor subsersive ale străinilor, tot astfel cei de acum au datoria de a veghea și de a îngriji cu sfârșenie de instituțiile rămase dela ei.

Oratorul, terminând a arătat în cuvinte îndușgătoare activitatea dezvoltată de Adina Olănescu, cea nobilă femeie, al cărei sfârșit a fost atât de tragic, pentru spărarea tinerețului de influențe străine. Adina Olănescu trebuie să serviască drept model de patriotism tuturor femeilor române.

În bucurător este faptul că societatea bucureșteană se interesează de această școală, care prin excelența ei organizare poate rivaliza cu oricare dintre institutele similare din străinătate. Progra-

mul ei este astfel întocmit încât corespunde tuturor cerințelor.

În București se va ținea zilele acestea un meeting de protestare în contra bașbuzuciiilor bulgărești față de școala, profesorii și fruntașii români din Turtucaia. Atitudinea energică a României în această chestie pare a-i fi desmeticit pe Bulgari din inconștiența lor. Tonul energic al presei din România a insuflat respect vecinilor de peste Dunăre. Ziarul guvernamental bulgăresc »Prepostetz« în ultimii număr caută să atenueze faptele autorităților bulgare. Numitul ziar afirmă că aceste autorități n'au fost conduse de ura de rasă în acțiunea lor față de școlile românești. Autoritățile n'au făcut decât să aplice legea față de aceste școli. În același număr »Prepostetz« își exprimă credința că România oficială nu se identifică cu atacurile presei bucureștene împotriva Bulgarilor. Căci între România și Bulgaria există puncte de contact și pe alt tărâm decât pe acela al hartei geografice.

Cu toate aceste declarații împăciuitoare, constatăm că școala românească din Turtucaia n'a fost deschisă nici până acuma. Ba din Oltenița sosește știrea că corpul didactic dela acea școală a fost din nou arestat, deoarece cauțiunea de 8500 de franci depusă pentru punerea lor în libertate nu ar fi suficientă. Ministrul român la Sofia, d. Diamandi a făcut noui demersuri pentru deschiderea școlii și pentru a reda satisfacție Românilor.

Afișe mari anunță meetingul de aviație organizat la Hipodrom, sub patronajul A. S. R. Prin cipelui Ferdinand în onoarea primului aviator român Aurel Vlaicu. Meetingul acesta promite a lua proporțiile unei sărbători naționale. E drept că Bucureștenii au mai avut ocazia să vadă ascensiuni cu aeroplanul. Ei au putut admira zborurile lui Bleriot și ale lui Molla Mułți au asistat la exercițiile dela Cotroceni ale lui Vlaicu. Acelea au fost însă simple exerciții.

La meetingul dat în onoarea lui Vlaicu, după cum sântem informați vor sosi și mai mulți fruntași ai noștri din Ardeal și Ungaria. Un ziar publică știrea că dnii Aurel Vlad, I. Mihu și Victor Bontescu și au anunțat participarea la această sărbătoare a triumfului spiritului românesc. Tot în vederea meetingului, A. S. R. Principele Ferdinand va sosi în capitală Duminică dimineața cu trenul de Arad. Măne, Jol, Vlaicu își va transporta aeroplanul la hipodrom, unde-l va așeza într'un hangar de pânză pus la dispoziție de serviciul sanitar al armatei.

Spre a putea asista cât mai multă lume la acest meeting, Duminică vor circula mai multe trăsuri speciale spre Mogoșoaia. În vederea meetingului taxele la trenuri au fost reduse cu 50 la sută.

Urcarea continuă a chirilor a îngreolat peste măsură traiul populației sărace a capitalei. Pentru construirea de case ieftine pentru lucrători și micii industriași s'a înființat o societate pe acțiuni care va construi un mare număr de case, ce vor fi date cu chirie muncitorilor, micilor funcționari și industriași. Lucrările vor începe la primăvară. Primăria capitalei va ține în curând un concurs pentru întocmirea de proiecte de construcție. La concurs vor putea lua parte numai inginerii Români recunoscuți de primărie sau aceia cari au absolvat cursurile la o școală recunoscută la noi în țară.

Se vor construi care cu câte una, două trei și patru camere, pivniță, bucătărie și celelalte dependințe. Suprafața pe care se va clădi fiecare car, variază între 50 și 155 metri pătrați. Prețul aproximativ al caselor va fi între 2000 și 6500 de lei. Astfel în timpul cel mai scurt se va veni în ajutorul populației lipsite de mijloace, care de multă vreme este exploatată în chip neomenos de proprietarii speculatori.

Pentru cele mai bune planuri, primăria oferă un premiu de 5000 de lei, două de câte 1500 și patru de câte 500 lei. *Coresp.*

Scrisoare din Roma.

Un alt dezastru în Italia de Sud: trei cicloane. — Toamna la Roma.

— Corespondență particulară a »Tribunii«. —

Roma, — 25 Oct. st. n.

De doi ani de zile, un lanț de nenorociri s'au abătut asupra frumoasei Italia. Începând dela terribilul cutremur de pământ din Sicilia și Calabria care a costat viața a 200.000 de persoane, nenorocirile se fiu în șir de această regiune din Sudul Italiei, cu atât mai dureroase, cu cât sute de vieți s'au pierdut, stinse într-o clipă, în niște împrejurări tragice.

Ultima nenorocire, s'a întâmplat alaltăieri, în puțerca nopții, și a bintuit provincia Neapolului, împreună cu insulele golfului Neapol; și acest dezastru este cu atât mai important, cu cât în această provincie, de mai bine de două luni, holera, teribila holera, face ravagii prin populația veselă și gălăgioasă din aceste părți.

În noaptea de Duminică spre Luni, asupra întregii provincii de Neapol, asupra golfului asupra insulelor din golf, a început să ploaie, o ploaie care din minut în minut devenea mai puternică, mai furioasă, până ce pela orele 5 dimineața, trei teribile cicloane s'au deslănțuit asupra acestor localități, devastând și pustind totul. Vântul furios desrădăcina arbori, și desvelea case, ploaia torențială, ca un potop curgea atât de abundentă, încât se credea că toate caracteristicile cerului s'au deschis și toată lumea va peri într'un alt potop legendar. Păraiele și rurile s'au umflat, s'au mărit, au ieșit din maluri și au ras dela suprafața pământului tot ce întâlneau.

Vite au fost luate de ape, copaci au fost târșiți la vale, case au fost dărâmate, și ca să vă faceți o idee de groaza dezastruoasă ce a domnit o noapte întreagă acolo, vă spun că un munte s'a crepat și că noroiul, amestecat cu lava Vezuului ce de alăta ani stă prin împrejurimi, au venit la vale, în sate, în cantități așa de mari, în cât aveau o înălțime de 8 metri. Un vânt, o ploaie, o câteva inundații, în ceasuri a șters depe fața pământului case, biserici, fabrici, astfel că azi, nu se mai văd nici urmele a trei comune.

Sânt morți cu sutele; răniți sânt și mai mulți.

Comunicațiile telefonice și telegrafice sânt întrerupte dar știrile ce sosesc în Roma sânt numai în parte pozitive, de oare-ce din multe comune nu se știe nimic.

Insulele Casamicio și Ischia sânt încă în momentul ce scriem, în prada teroarei. Marea este așa de furioasă, valurile așa de uriașe, vijelia așa de puternică, încât nici un vapor nu este în stare să se apropie și se debarce în aceste două insule. Cablurile cari le uneau cu continentul s'au rupt, astfel să crede că ambele aceste nenorocite insule, au suferit cele mai mari pierderi și poate că toată populația lor a pierit.

Toate măsurile luate de guvern, până în prezent nu pot aduce nici o ușurare, deoarece furia elementelor nu permite apropierea nici unui bastiment. Între alte ajutoare, guvernul a și dat două milioane pentru inundații... dacă o avea cui să-i dea.

Ce o fi cu aceste nenorociri cari se abat asupra Italiei?

Niciodată, în istoria omenirii, nu se întâlnește un lanț mai mare de dezastru, ca cel ce de doi ani bântuia Italia. Ce o fi?

Și nu numai în Sudul Italiei s'au abătut nenorocirile, dar și Roma a început să sufere.

Toamna asta la Roma, mișcarea străinilor este foarte mică, aproape nulă: frica de holera a oprit pe Englezi și pe Americani să vie la Roma, astfel că, tot comerțul, toată activitatea, toată viața

romană este oprită, paralizată. Și ca culme, chiriile se urcă mereu, obiectele de prima necesitate, cum este carnea și pâinea se scumpește mereu, și ca să vă faceți o idee, vă spun numai un exemplu: *carnea de vacă, costă la Roma dela 2 la 3 franci chilogramul.*

Expoziția ce se va deschide în anul viitor la Roma, promite o altă urcare de prețuri; ce s'o face locuitorul și lucrătorul Roman?

Printr'o mare criză va trece Italia; Roma va resimți și mai mult această scumpete, iar statul Italian, pune mereu biruri.

Ce-o să fie la anul?

I. Th. Allan.

Din străinătate.

Mișcarea antidinastică în Spania. Din Madrid se telegrafiază: În ședința de ieri a camerei deputaților ministrul președinte Canalejas a rostit un discurs mare în care i a atacat pe socialiști, acuzându-i că propagă tendințe antimilitariste și antidinastice.

Canalejas a spus că socialiștii au introdus în cazărmi mii de broșuri în care soldații sânt provocați să omoare toți ofițerii cari sânt credincioși dinastiei. De aceea a fost nevoie ca șefii mișcării să fie arestați și trimiși înaintea unui consiliu de război.

Majoritatea a aplaudat discursul ministrului președinte.

Impăratul Wilhelm în Belgia. În cursul zilei de ieri, Impăratul și suita sa au vizitat expoziția universală, și mai multe instituții. Primirea a fost pretutindenea respectuoasă. Numai în expoziție s'a întâmplat un mic incident: un individ necunoscut a fluierat la sosirea Impăratului. Fluierătura a rămas aproape neobservată. Individul a fost arestat.

Ieri seara, Impăratul a luat parte la dineul dat de ambasada germană. Seara la 11 a părăsit Bruxelles, întorcându-se la Berlin.

Război pentru Macedonia. Sub titlul acesta ziarul bulgăresc „Cambana” din Sofia scrie: Europa creștină și umană nu se însufiește de ideile inaugurate de marile revoluții; ea și Macedonia și Armenia în robie, nu acordă Albaniei autonomia și refuză Cretei anexarea la Grecia.

În loc să dea libertate și egalitate de drepturi și obligațiuni tuturor naționalităților, Europa capitalistă și anarhistă a căscat gura spre a înghiți toate țările mai îndărătnice în dezvoltarea lor, folosindu-se de crudul principiu că forța precumpănește dreptul.

Europa dorește cu orice preț conservarea statu-quoului teritorial în Peninsula Balcanică — și stă indiferentă în fața faptului că în numele acestui statu quo, al acestui echilibru balcanic se varsă zilnic riuri de sânge în Macedonia și Armenia; au loc revolte neîncetate în Albania; înarmare strașnică la toate statele balcanice, cruzimea junilor Turci; rapacitatea și insolența stambuloviștilor și a ferdinandiștilor la noi; ciocolmea și sclavagiul României; slăbiciunea Serbiei; anemia Greciei.

O politică mai inumană și cumplită decât aceasta, tinzând la conservarea statului quo și al faimosului echilibru al forțelor din Balcani, nu se poate închipui.

Să nu socotim însă că întreaga Europa consimte la această politică. Nu. Europa este despărțită în două lagăre, luptând între ele pentru precumpăniri în Orient.

Față de această luptă reciprocă, o politică bine cugetată din partea micilor state balcanice ar putea cauza o stricare a statului quo, fără a aduce și o modificare a echilibrului de forțe. Bulgaria ar trebui să tindă la dobândirea autonomiei pentru Macedonia, care organic legată cu autonomia Albaniei, va aduce noi elemente în sistemul echilibrat al forțelor balcanice, — dar aceasta nu va schimba esențial echilibrul.

Nu micșorarea teritoriului Turciei amenință echilibrul — căci de un veac încoace echilibrul din Orientul Europei este întreținut tot pe seama Turciei. Turcia eterogenă, eterodoxă și eterolingua e o babilonie; în guvernarea provinciilor trebuie introdus principiul centralizării.

Pentru Macedonia aceasta înseamnă însă acordarea autonomiei. Și Bulgaria, în numele intereselor ei de azi și de mâine trebuie și are dreptul, să revendice autonomia Macedoniei, chiar prin forța armelor. Teama de Europa nu va exista, dacă campania pentru autonomie ar dobândi sancțiunea Europei.

Atunci nici România, nici Serbia, nu vor putea eși înaintea noastră și a Europei ca păzitori ai echilibrului.

Bulgaria democratică cere nu violarea echilibrului și sporirea de teritoriu, ci — asigurarea dezvoltării sale politice în pace — termină ziarul.

„Astra” la Hida.

— Vestii bune și vestii rele. —

În 23 Octomvre despărțământul Hida Huedin al Asociațiunii și-a ținut adunarea generală la care partea covârșitoare a membrilor — oamenii cu rol conducător au strălucit prin absență.

Ce a fost la Hida? O simplă, adunare unde se vorbește mult și se face spor puțin pentru o amărâță cultură românească. Și de aceea, de ce să întrebați prilejul, mai rar de altcum, de a lua parte, când ești poftit cu drag, la o logodnă, ce-ți îmbie o mai delicioasă mulțumire, decât să mergi și să ascuți ofârțile vagi ale unor suflete, cari zleargă după chimere, sau cum zice țărânul nostru, după „potcoave de cal morțic”? — Cam așa se vor fi gândit cel din Huedin și jur, când datorința ce o aveau de a lua parte la adunarea din Hida, — mai ales acum, când știau bine că comitetul trebuie schimbat și priment cu oameni de valoare — au subordonat-o unui convenționalism sec și de un interes îngust.

Se spune că pe câli au fost la logodnă, tot pe atâți și la adunare. Hida pune la cale soarta acelui popor urzit din lacrimi și sudoare, care formează baza existenței noastre, Huedinul serba emoția alor două suflete.

Vedeți Dle Redactor, despărțământul nostru, deși unul dintre celea mai slabe, de astă dată a produs și oarecă poezie. Ci poezia n'a stat numai în logodnă. Desbaterile în adunare s'au ținut la un nivel înalt, străbătute de mult idealism, — și fratele acestuia, altruismul a știut așa de bine să imbine mareașia unor suflete cu durere pentru oropsitul nostru neam.

Graiul popular al președintelui și expunerea limpede a scopurilor urmărite de Asociațiune, precum și o dare de seamă despre tot ce s'a încercat a se face în acest despărțământ pentru popor, au făcut bună impresie asupra puținilor țărani, ce erau de față. Un și mai bun efect a avut dizertația: „Parinții și copiii”, lucrată cu multă pricepere de un harnic dascăl al acestui ținut. I s'a votat mulțumită protocolură, iar manuscrisul s'a așezat în arhivul despărțământului, pentru-a în seria pielegerilor populare, ce nădăjdulm că se vor începe în curând, să fie folosit.

Diferitele comisuni au aflat totul în ordine. În activitatea despărțământului din anul trecut se remarcă înflințarea agenturii din frunțașă comună Almaș, care singură dă aproape atâția membrii

câli are despărțământul întreg constător din 84 de comune. Laudă conducătorilor și bravului popor din Almaș.

Ca taxe încă s'a încasat o sumă frumoasă. Vrednic de amintit în faptul, că cele ce mulți boeri în celea materiale nu s'au îndurat s'o facă, a făcut-o ținutul preot din Almașul-mare, înscriindu-se de membru pe viză la Asociațiune. Avem acum doi astfel de membri: Trăiască amândoi!

La eventuale propunerile ni-s'a dat să gustăm poezia de o adevărată elevație sufletească, despre care am făcut pomenire mai sus. Cum în acest despărțământ nu prea și-a bătut nime capul cu cercarea de mijloace, prin cari să se ajute multele nevoi ce îndură țărânul nostru, el cu o eternă nepotolită sete de câștig, și a văzut fiecare de trebșoarele sale, trăind o viață moartă în fapte bune. Căci nu-i destul să fi om de omenec într'un înțeles elastic al cuvântului, să și câștigi pentru tine averi frumoase, iar lacrăm le mulțumii, în inima ta de piatră, să nu poată pătrunde și să nu te poată îndemna la ajutoare.

Nădădăoasele fumuri sociale grasează. Acțiunile începute de oameni modești nu prea se învrednicesc de sprijinul celor „de sus”. De ce, când pot trăi așa de mulțumii în lumea ce le îmbie cu mână largă plăcerile ei?

Cățiva oameni de inimă, au trecut cu dispreț la ordinea zilei peste ținuta nevrednică de până aici a intelectualilor noștri boeri, și au venit cu propuneri, cari realizate, desigur vor schimba în bine fața acestui ținut, uitat de Dumnezeu și desconsiderat de oameni.

Despărțământul n'are averi, în consecință nu poate să răsplătească munca depusă pe altarul public de singuratici; de-aceia a fost înflințator să auzi graiul unui preot, când a propus ținerea de pielegeri populare cât mai dese dându-le acestor pielegeri un caracter sărbătoresc, prin participarea tuturor cărturarilor din jur pe cheltuielile lor, bine înțeles fără de a lipsi vreodată dala acesteia ocaziuni, comitetul despărțământului.

A fost frumoasă și avântată discuția, ce s'a încins la propunerea referitor la înflințarea unei foi a despărțământului, care foia redactată după priceperea și graiul poporului, să aducă săptămână de săptămână povești și îndrumări din toate ramurile economiei și a vieții casnice; să fie, după cum a zis pronunătorul, Abecedarul poporului, din care să cetească cu drag și să și vadă în slova tipărită minunăția folclorului său, a datinelor sale tradiționale și a întregii lui vieți plină de o patriarhală sănătate.

În principiu au fost toți de un gând — și cel ce au combătut aceasta idee au făcut-o văzând lipsa de mijloace și temându-se de un eventual eșec. Cu toate acestea, dacă fie care preot și învățător va lucra într'acolo, ca în fiecare comunitate să desfacă barămi 10 exemplare, existența foilor e asigurată, mai vărtos, că pentru scris nu se va păti nimănui nimic, ci vor lucra cu toți câli simțesc durere față de țărânul nostru sărac și mult înapoiat în celea culturale. Când te gândesti că-i greu războiul n'al timp să simți că mori — și așa și cel cu nedumeriri față de izbândă acestei idei, au votat pentru propunere, rămânând, ca comitetul să cerce mijloacele celea mai ducătoare la scop și să facă tot posibilul pentru realizarea acestei dorințe cu tendință nobilă. Iar noi — și cel ce au fost la logodnă să nu fim „pitici, în vrere” căci o brumă de „puțință” totuși avem!

„Tribuna” pe tema bătrânilor și a tinerilor, a făcut lumea să se agite, și nu fără de oarecare rezultat. La alegerea comitetului pe un nou period de trei ani, bătrânii s'au retras cu modestie, rămânând însă și pe mai departe sprijinitori și sfătătorii celor tineri, pe cari i-au trimis în focul luptei. Să nădăjdulm deci, că elementele tinere, cari au intrat în comitet, ca oameni plini de zel și devotați cu un simț real de înțelegere a nevoilor noastre, vor ști să mulțumească încrederea, de care i-au învrednicit blânzii și circumspecții noștri bătrâni.

Ozillér Imre
mare prăvălie în Oradea-mare-Nagyvárad.

Recomandă on. preoți, învățători și publicului inteligent următoarele mărfuri din prăvălia sa: materii de modă femească, mărfuri de modă bărbătească, pânze, albituri, trusouri pentru mirese, covoare, perdele, plapone, învârtori pentru paturi și măsaie, ciorapi, mănuși, îmbrăcăminte de desubt sistem Jäger, specialități de lucruri de mână, ațe pentru brodat și împletit, mîrfuri de piele și oțel, mărunțișuri. — Pachetele postale peste 20 cor. se expediază francoate.

Asortiment bogat! Prețuri ieftine fixe!

De director a fost reales valorosul nostru avocat, Dr. Tămașu, care mulțumit de succesul debaterilor, între aclamațiile celor prezenți, închide adunarea.

— Și eu închei raportul cu dorința, ce-o adresez noului comitet, să umblați cu bine și Dumnezeu să ajute!

Elaviso.

INFORMAȚIUNI

ARAD, 28 Octombrie n. 1910.

— **Burdia și-a dat demisia?** O telegramă din Timișoara ne anunță că Burdia și-a dat demisia din postul de președinte al comunității de avere, invocând motive de boală.

Așteptăm confirmarea acestei știri, de o însemnătate atât de binefăcătoare pentru adevăratul bolnav, care e Carașul.

— **Român la profesorul Dr. Ehrlich.** După cum șanțem informați de Dr. Nicolau Iltu, medic practic în Sibiu de prezent se află la vestitul profesor Ehrlich în Frankfurt pentru studierea serului Ehrlich 606.

De aici va trece la Berlin unde va cerceta clinica profesorului Wechseimann.

Se știe că cele mai apriate cercetări în felul acesta se fac sub controlul prof. Wechseimann.

Domnul Dr. Iltu va aduce cu sine deja serum.

— **Popularizarea compozițiilor lui Ciprian Porumbescu.** Reuniunea de cântare «Ciprian Porumbescu», din Suceava (Bucovina), a lansat pe întreg pământul românesc următoarea chemare:

O veche dorință, aproape un ideal al obștii românești a fost tipărirea numeroaselor compoziții ale lui Ciprian Porumbescu, măiestrul care ne-a dat «Cântecul tricolorului» și falnicul imn «Pe-al nostru steag e scris unire». Astăzi idealul acesta începe a deveni realitate, grație generozității și prevenirii moștenitorilor regretatului compozitor, dl Liviu Rațiu (Câmpina, România) și soția sa, dna Maria Rațiu, sora compozitorului, care au pus la dispozițiunea reuniunii noastre manuscrisurile, cedându-i dreptul de a tipări o edițiune. Aceasta va cuprinde mai întâi în câteva broșuri compozițiile corale lumești pentru cor bărbătesc și mixt, apoi cele bisericesti, și în urmă, în format mare, compozițiile pentru pian, vioară, cele pentru orchestră etc.

A și apărut fascicula I-a și a II-a. Întâia conține: «Deviza» (Pe-al nostru steag e scris unire) și următoarele opt coruri bărbătești: «La un nor», «În pădure», «Dup' un veac de suferințe», «O zi frumoasă, ai sosit», «Marșul călărașilor», «Ieri, o floare radioasă», «Sânt arboros», «Sosirea primăverii». Prețul acestei broșuri de 15 pagini 80, împodobită cu portretul compozitorului, l-am fixat numai cu două coroane, (pentru România 2 lei 50 bani), neavând noi altă aspirațiune decât ca să vedem cât de curând rădăcat întreg adevăratul monument al gloriei lui Ciprian Porumbescu.

Fascicula II-a, conține șase coruri bărbătești din cele mai reușite și de valoare artistică superioară celor din fascicula I-a. Prețul fascicolei, care are o pagină de note mai mult decât cea dităi, este redus la 1 cor. 50 bani (2 lei), numai compozițiile aceste să se răspândească cât de mult și cât de curând în toate colțurile locuite

de Români. Sperăm că și Interesul și sprijinul publicului și al presei va fi demn de importanța și valoarea întreprinderii și fasciculele următoare vor apărea cu mai puține greutate.

Invităm publicul să contribuie la realizarea grabnică a idealului acestuia, comandând fascicula apărută și dând sprijinul său în orice chip întru desfacerea ei, care ne va înlesni tipărirea mai grabnică și a celorlalte fascicule.

— **Spioni bulgari în România.** Din București ni-se scrie: Presa din Capitală a început să se aarmeze din nou. Cele ce au putut transpira în public despre acțiunea spionilor bulgari în România sânt de natură de-a produce o serioasă îngrijorare. De data aceasta nu mai este vorba de o știre, care n'are alt scop decât acea de-a produce senzație, mărind astfel tirajul respectivelor gazete.

Dela asasinarea regretatului profesor St. Mihăileanu, când s'a descoperit vastul complot organizat în contra M. S. Regelui Carol de agenții bulgari, chestia spionagiului bulgăresc n'a mai fost adusă în discuție. Autoritățile românești păreau a fi convinse că măsurile luate atunci au fost suficiente și nu au mai continuat cercetările. În acest timp însă Bulgarii nu au renunțat la acțiunea lor. Dăghizați în negustori ambulanti, sau cultivatori de grădini, ofițeri bulgari au cutrierat țara în lung și în lat, luând tot felul de planuri și date privitoare la apărarea țării.

Acești spioni au devenit de-o îndrăzneală uimitoare. Cu ocazia manevrelor din Dobrogea, un astfel de spion bulgar a fost surprins în apropierea statului major. Mai zilele trecute sentinelele dela depozitul central de munițiuni din București au fost alarmate de prezența unui individ necunoscut, după care au tras câteva focuri, fără însă a-l nimeri. În public s'a răspândit zvonul că ar exista o conjurație bulgărească al cărei scop este să arunce în aer depozitul de munițiuni. Zvonul nu este lipsit de temelii.

De-aceia s'au și luat toate măsurile pentru apărare pe de-o parte, iar pe de alta pentru descoperirea membrilor conjurației care se crede că sunt stabiliți prin comunele bulgărești din jurul Bucureștilor. Rezultatul cercetărilor se ține până acuma în secret, spre a nu piinde de veste vi-novații.

— **Membrii fondatori ai bisericii ort. române din Vârșeț.** Ioanichie Neagoe arhiepiscop asessor Consistorial din Petrovaselo, sprijinitorul marinos al tuturor instituțiilor românești, apreciind marea însemnătate a sistemizării parohiei române în Vârșeț, în momentul când s'a dat în lucrare prin contact clădirea bisericii s'a înscris membru fondator al acesteia, dăruiind 5 acții dela institutul de economii și credit «Lucașfăru» din Vârșeț, în valoare de 700 coroane. Această marimoasă faptă întâmpină nu numai bucurie, ci și mulțămirea tuturor Românilor de bine.

— **Un nou membru fondator al societății noastre teatrale.** Aflăm cu plăcere, că dl Anton Mocioni de Foen din Bulciu s'a înscris în șirul membrilor fondatori ai societății noastre teatrale, achitând taxa de 200 cor. Trăiască!

— **În jurul măcelului dela Mărgineni.** Pe lângă cei patru morți și un împușcat cu ocazia alegerilor dietale la Făgăraș, încă cinci Români se bucură de atenția autorităților comitatense. Cel cinci înși au fost puși sub acuză pentru instigare contra autorității publice. Pertractarea s'a ținut Mercuri la tribunalul din Brașov, unde s'au pre-

zentat trei dintre acuzații însoțite de avocatul apărător Dr. N. Șerban. Dându-se loc cererii, ca să fie ascultați și martorii apărării, tribunalul a amânat pertractarea pe alt termen. »O. Tr.«

— **Din Biserica-albă ni-se scrie:** La 27 Octombrie n. a avut loc alegerea de inginer orașenesc în Biserica-albă. Spre bucuria Românilor a fost ales, cu unanimitate, dl Iancu Iliana, român. Felicitările noastre.

— **Repertoriul teatrului național din Iași.** Măne, Sâmbătă, se va deschide stagiunea 1910—1911 a teatrului național din Iași cu *Ovidiu de V. Alecsandri*.

În stagiunea aceasta se vor juca următoarele piese originale: *Ovidiu de V. Alecsandri*, *Mama de I. G. Miculescu*, *Chinul de Al. G. Florescu*, *De ziua mamei de Mihail Sîdoveanu*, *Carta de vizită de I. Găvănescu*, *Floare de nalbă de Dinu Ramură*, *Răzvan și Vidra de B. P. Hasdeu*, *Baba Hîrca de M. Miilo* și *Creditorii de V. Alecsandri*.

— **Aviz medicilor români.** Ni-se scrie: Postul de medic din comuna *Vălcâni* (Valkány, com. Torontal) e vacant. Salariul e de 3000 coroane anual și cel puțin 800 coroane dela domeniului. Mai sânt apoi veniturile laterale. Un medic bun poate să ajungă la un venit anual de 8000 până în 10000 coroane. Comuna numără 4829 de locuitori, din cari 3105 români. Alegerea unui medic român e deci asigurată. Frunțașii localnici doresc cu tot dinadinsul să aducă în acest post un român. Aviz doctorilor.

— **Țintirim roman în România.** Cetim în »V. Naț.« din București: Dl Al. Ștefănescu, în »Șahul Crasna« pag. 8, ne spune că drumul dela Târgu Jului spre Crasna, trece la Miazănoapte de pășul laza pe lângă un castru roman, făcut din ghit (prazde) de pășant și că pe deal este un țințirim vechi, în care s'au îngropat Romanii și mai pe urmă Români.

Ne spune de mormântul decurionului Septiminius din colonia Drumbeta (Severin).

Ar fi de dorit să se facă în acel țințirim săpătură sistematică, căci până acum nu s'a găsit nici un mormânt de Roman de pe la 300 după Cristos până la 1300.

Descoperirile ar fi de cea mai nespuse însemnătate.

— **Infalibilitatea lui Burdia.** Zilele trecute ziarul »Bud. Hirlap« a luat apărarea lui Burdia, spunând, că Ungurii au datorință morală să apere infalibilitatea persoanei lui față cu atacurile veninoase și fără temei ale agitatorilor valahi.

Apelul ziarului jidano-maghiar a avut răsunet în inimile ungurești, dovadă cazul dela vale.

La alegerile de deputați, se știe, finanții umblau prin toate satele din cercul Caransebeșului capacinând pe oameni să-și deie voturile pentru marele »patriot« Burdia și nu pentru Dr. Aurel Vlad agitatorul »fără suflet«.

În drumul lor au ajuns și în comuna *Ciuta* și intrând ei la țaranul Dimitrie Peznan, muncitorului Ioan Radu, se zice, că l-a primit cu vorbe: »Trăiască Aurel Vlad, iar Burdia să fie al dracului!« Finanții, vezi Doamne, n'au putut suferi ca un sărăcuț să injure în fața lor pe neprihănitul patriot și s'au năpusit cu patul puștii asupra lui Radu și Peznan. Radu spun finanții, — a chemat în ajutor pe frații săi și l-au bătut cu parul. Finanții au făcut arătare contra lui Radu și soții. Iar tribunalul din Caransebeș l-a judecat pe toți trei la câte 6 luni temniță. Curtea de apel din Timișoara a modificat sentința, întrucât pedeapsa lui Radu și a fratelui său Petru a scăzut o la 3 luni temniță dar a lui Nicolae a confirmat-o.

— **Isprăvile călugărilor unguri în România.** În timpul din urmă s'a vorbit mult despre Unguri în ziarele din București. Mai ales de când durează tratativele de împăcare, cari au

Gulere

și

Manșete.

Numai calitate bună.

Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ

Welsmayr Ferencz

Timișoara, centru, strada Hunyadi

făcut pe unele gazete să creadă că lupul, dacă își schimbă părul, își schimbă și năvul. S'a vorbit despre Ungurii din »Hungaria Felix» prea mult, scăpând din vedere isprăvile »aspeților Unguri», cari în timpul din urmă au devenit de o îndrăzneală de nesuferit, cari au uitat că aici dacă au venit să-și agonisească tralul zilnic, nu le este permis a-și pune în practică ideile lor șoviniste față de celce le-au dat posibilitatea de a trai după munca lor. Ungurii din București și-au făcut și ei de cap. Cea ce se petrece în școlile lor nu se mai poate tolera. Nepunând să se gândească la »maghiarizare» au crezut că totuși vor putea aduce un rău acestui popor românesc și au început a se gândi cel puțin la convertirea sufletelor celor câteva zeci de elevi ortodocși, cari cercetează școlile lor.

La școlile catolice ungurești din București, călugării catolici, cari funcționează ca profesori au recurs la un mijloc foarte practic de a câștiga aderenți ai papismului. A transcris pur și simplu în protocoalele școlii pe copii ce aparținând religiei catolice și, profitând de lipsa de vigilență a părinților, același lucru l-au făcut și cu certificatele școlare. Acest procedeu s'a descoperit tocmai acum și călugării Unguri vor avea să-și dea seama înaintea autorităților de faptele lor.

— **Fraude mari în Portugalia.** Ziarul »Morning Leader» i-se anunță că noul guvern portughez la toate rezorturile a descoperit fraude mari, cari întrec suma de 10 milioane franci.

Toate fraudele acestea s'au întâmplat în timpul din urmă.

— **Corvetă cufundată.** Din Port au Prințes se anunță, că corveta »L. berté» în urma unei explozii s'a cufundat în mare. Șaptezeci de soldați au perit în valuri, între cari și câțiva generali, cari erau în cele spre trupele de Nord.

— **Procesul reginei Natalia.** Procesul dintre regina Natalia și guvernul sârbesc după multă trăgănare s'a sfârșit abia ieri. Judecătoria a hotărât să capete 200.000 de dinari din lăsamântul dinastiei Obrenovicilor.

— **Constituirea.** Societatea de lectură a studenților dela gimnaziul din Brașov s'a constituit în modul următor. Președinte: profesor V. Neguț, Vicepreședinte: Ioan Prună cl. VIII. Secretar I: Aurel Ștefan cl. VIII. Controlor: Octavian Neagoe cl. VIII. Bibliotecar: Silviu Teșosu cl. VIII. Din cl. VII gimn. secretar II: Aron Petreșcu, casier Nicolae Leményi, bibliotecar: Pavel Grecu.

Comisia literară din cl. VIII ordinari: Ioan Gola, Ioan Pleșa, Ioan Tâmpănarlu, suplenți: Coțoiu Platon, Valeriu Bologa, Iosif Morgenstern.

Din clasa VII ordinari: Ioan Clopoșel, Andrei Crăciun, Traian Nicolin, suplenți: Aurel Alexandrescu, George Popovici, Horia Giurgiu.

În comisia bibliotecară: cl. VIII Iosif Indreș cl. VII Ioan Blajovan.

Societatea de lectură »Inocențiu Micu Clain» a teologilor din Blaj și a ales pentru anul 1910/11, următorul comitet: Președinte: Alexandru Lupeanu, teol. an. IV., Vicepreședinte: Teodor Groza teol. an. III, Secretar: Longin Corcheș teol. an. IV, Casier: Nicolae Vescan, teol. an. III, Controlor: Ioan Crișan, teol. an. II, Bibliotecar: Emil Tătar, teol. an. II, Vice-bibliotecar: Vasile Cerghizan: teol. an. I, Arhivar: Ioan Pop teol. an. III. Notar, Românul Moldovan teol. an. I. Economist: Ioan Alexandrescu an. III și Virgil Brătălean an. I.

În comisia literară: Ionță Brad și Ștefan Sucu teol. an. IV, Ioan Codrea și Ioan Fătu, teol. an. III. Pompiliu Boer și Leonte Oprîș teol. an. II, Ioan Bozdog și Valer Crișan teol. an. I.

Conducătorul corului și orchestrei: Ioan Bacău teol. an. III.

— **Regele Italiei în Cetara.** Joi regele Italiei, însoțit de prințul de Aosta, a vizitat orașul Cetara, pustiit de potopul despre care am amintit zilele acestea. Regele și-a exprimat autorităților durerea sa mare pentru năpasta care a ajuns acel ținut și care a cerut jertfe atât de multe și de mari. De aici regele și prințul s'au dus la Majeri și Amalfi, apoi la Neapole, unde au vizitat pe bolnavii de holeră dela spitalul epidemic. Regele a avut pentru fiecare bolnav câte-un cuvânt mângâietor și apariția lui pretutindenea pe unde a umbrit a făcut impresie foarte bună.

— **»Balul costumat din Arad».** În editura librăriei »Tribuna» a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, se ia de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + porto poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus porto.

Venitul curat se va adăuga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad» pentru zidirea unei școli de fete.

— **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru oficeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

Dentist român în Arad.
VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminium, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

PAULA DEINU,
depozit de pălării de dame
ARAD, Weitzer János-u. 9.
(În edificiul nou a școlii de fete).

BIBLIOGRAFII.

La librăria »Tribuna» se află de vânzare, + 10—20 fil. porto:

Conan Doyle. Din aventurile lui Sherlock Holmes.

Catehismul familiei Musgrave	—20
Un post ciudat	—20
Societatea celor cu părul roșu	—20
Accea care l-a învins pe Sherlock Holmes	—20
Omorul din Valea Boscombe	—30

Culegere de diferite cântece cuprinzând: hore, doine, sârbe, cântece de petrecere, marșuri, serenade, cântece populare și diverse. Intocmită de Ioan I. Ciurcu à 70 fil.

Album în amintirea canonicului Augustin Buna. Edat de clericii din seminarul Buncivestiri à 7 cor. + 30 fil. porto.

Amintiri dela »Junimea» din Iași. Vol. II de G. Panu à 3 cor. + 20 fil. porto.

I. Russu-Șirianu: La Roma, schiță din călătorie 2—

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30—20 fileri pentru porto. poștal.

Poșta Redacției.

Dr. P. Robescu — Roma. Adresa cerută singuri n'o cunoaștem. De îndată ce vom cunoaște-o însă vă vom satisface dorința. Mulțămiri și multe salutări. Un binevoitor al poporului din Schei. O afacere prea urgentă, de care nu ne atingem bucuroși, temându-ne să nu facem un rău serviciu, când am dori să facem unul bun.

P. M. »Organizarea preoțimii» în numărul de miine.

P. P. (Blaj). »Anca», sau Oglinda numai vis, adică navelă visată e un galimatias adevărat. Tot ce e bun în »navela visată» sînt frazele imprumutate, alandala, din »Năpasta» maestrului Caragiale.

Pleș. Să fie »Sonet» cea ce ne-ai trimis?

Mă cercetezi, cînd ies pe poartă afară:
Că unde merg, nici eu nu știu.
Un îndemn mă poartă înainte iară,
Și merg drumul îndelete, pustiu.

Resemnat în mine, aud cum un refren
Mă chiamă înainte în lăciag,
Unde-și cîntă serenăzile în catren
Privighitoarea așa de dulce, de drag.

Pe laviță aici mă pun, ș'astept-astept,
Pân' răsari în urma mea zimbînd,
Și făr'de grijă vii, cu sufletul deștept.

Făr'de grai sentimentul ce ne-a legat
Inimile, de-aste cărări, suspinînd
Ni-l spune privirea udă ce-am schimbat.

Ne întrebăm din nou: Să fie sonet?

Poșta Administrației.

George Borlovan, Caransebeș. Am. 5 cor. abon. până la finea anului 1910

T. Cereșeanu, Galați. Am primit 26 cor. abon. pe anul 1910.

Traian Petrișor, Szenterszék. Am primit 30 63 cor. abon. până la finea anului 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna» institut tipografic, Nichin și coasa.

Aviz pentru sănătate!

Azi, când s'a pus în circulație atâtea medicamente numite miraculoase, dar, care tind însă numai la despoierea publicului, ne bucurăm, că putem atrage atențiunea publică asupra preparatelor pe cari, ca și serul Oruht Erlich, a profesorului berlinez, contra molișcilor singelui, medicii le întrebunțază cu succes și pentru aceea și Exc. Sa ministrul de interne a permis punerea lor în circulație. Preparatele acestea se numesc:

Șpirtul Inda și Unsoarea Inda

despre cari rezista »Kir. Természettudományi közlöny» în Nrul 171 scrie următoarele: »În Ardeal în riuul Olt crește un soi de burete mai cu seama lipit pe iazuri, care în comitatul Treiscaunelor din vremuri străvechi se folosește cu succes contra durerilor reumatice și podagrei și care se pregătește, la ordin medical, în farmacia lui Balázsovich Sándor, din Szepsiszentgyörgy și care se pune în circulație în întreagă lumea sub numirea de Șpirț Inda și Unsoarea Inda. Din experiență pot spune că succesul e sigur.»

Dr. Stefan Szász.

Pe baza experiențelor proprii și a vindecărilor succesive Șpirțul Inda și Unsoarea Inda, le recomandăm călduros pentru alinarea durerilor reumatice și de nervi, pentru-că în scurtă vreme i-se obsează urmările vindecării.

Dr. cont. Vilma Hugonnay, Dr. Ludovic Rózsaffy, medicul șef al poliției reg. ung. de stat în Budapesta, Dr. Iuliu Tóthfalussy, medicul șef al căilor ferate reg. ung. din Budapesta, Dr. Rudolf Kállay, medic șef director de spital în Nyirethyháza, Dr. Iosif Szekeres, medic șef, dir. de spital în Nagykanizsa, Dr. Geza Hajniss, profesor priv. de univ. în Budapesta.

Dacă locul mi ar permite am putea să mai amintim numele multor medici renumiți, cari toți dovedesc, că Șpirțul Inda și Unsoarea Inda, sunt singurele preparate vindecătoare extern contra reumei, podagrei, durerii de membre, durerii de cap, boalei de nervi, junghiurilor în oase, mîncărime, iar intern contra lipsei de apetit, de gât, și contra răgușelei. Unsoarea Inda se folosește numai extern și costă 2 cor. Șpirțul Inda se folosește atât extern cât și intern și o sticlă mare costă 2 cor., o sticlă mică 1 cor. În rubrica aceasta a avizului sanitar în fiecare săptămână vom publica părerea medicilor despre medicamentele cari sau dovedit de bune și a căror folosință o recomandăm cititorilor noștri. Șpirțul Inda și Unsoarea Inda le pregătește Balázsovich Sándor, farmacie la »Coroana» în Szepsiszentgyörgy de unde pentru 6 coroane se trimite franco în orice parte 3 porțiuni. Se capătă preste tot locul!

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis à-vis cu casa comitatului
Palatul Fischer Eüz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

CONCURS.

Institutul de credit și economii, societate pe acții »Viădeasa« din Huedin publică Concurs pentru ocuparea postului de **practicant** cu termen până în 15 Noembrie st. n. a. c.

Salariu anual K. 960.—

Reflectanții la acest post au să dovedească, că au absolvat școala Comercială. Postul este a se ocupa imediat. Huedin (Bánffyhungyad) la 26 Oct. 1910. Direcțiunea.

A N U N Ţ.

Se caută

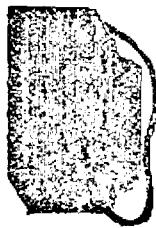
un hotelier harnic

(Român), cu praxă bună și îndelungată, pentru »Hotelul Comunal« din Săliște (cott. Sibiu) începând cu 1 Ianuarie 1911 st. n. Ofertele și documentele necesare să se adreseze firmei

Ioan Gemşa & Fiu,
în Szelistye (Szeben m.)

Horváth István

fabricant de instrumente muzicale în Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pianine, violini, flaute, harmonice, precum și tot felul de instrumente muzicale. Prețul școlii Kulifay pentru învățatul cimbalei 7 cor. Țin în depozit piese românești pentru cimbală. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco.

A N U N Ţ.

La soc. com. »CONSUM« în Blaș, află aplicare imediat

un commis harnic

bine priceput în branșa de băcănie și ferărie. Ofertele sunt se adresa la

„CONSUM“
societate comercială pe acții,
Blaș—Balázsfalva.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,
str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Căutăm

pentru exploatarea noastră forestiere
un silviculor

care să fi absolvat o academie silvică, care să cunoască bine limba germană și să fie de naționalitate română. Postul în chestiune urmează a fi ocupat la 15 Martie, cel mai târziu la 1 Aprilie 1911. Oferte, în cari să se arate și pretențiile de salariu sunt a se adresa la »LOTRU«, Societate Anonimă Română pentru Exploatarea de Păduri, Brezoiu-Vâlcea, (România).

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălătul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA Gyulafehérvá. Széchenyi-u. (lângă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din branșa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

De inchiriat.

Un local de prăvălie de inchiriat aranjat cu pături nou frumose, luminat cu electricitate, cu o clientelă sigură, care are întoarcere dela 60.000—70.000 coroane, dar se va urca și mai sus acum cu facearea căilor ferate și ne mai fiind în oraș altă prăvălie de manufactură română.

Doritorii să se adreseze lui:

Virgil Corcheș, comers.
Câmpeni (Topánfalva).

Ilustrate

dela balul costumat din Arad, (și grupuri) buc. 20 fil.
Vederi din Arad, buc. 6 fil. colorate, buc. 10 fil.
Familia Regală și Prințiară Română, buc. 20 fil.
Dame frumoase, băieți și fetițe colorate, buc. 6, 8, 10, 20 fil.
Palatul Tribunei, buc. 10 fil.
Tărani, ciobani și țărance din România, buc. 16 fileri.
Costume naționale românești, bucata 8 fileri.
Comandele sunt a se adresa la **Librăria Tribunei, Arad**

Artiștii noștri, bucata 16 fil. : Peisaguri, : buc. 10, 12 f.

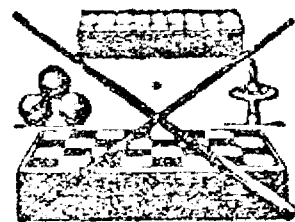
Krämer Károly

strungar

Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare tot felul de articlii pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate. Obiectectele admirabile.

Caut o moșie

spre a o lua în arîndă, mărimea 3—500 jugăre. Proprietarii doritori de-a arînda să se adreseze administrației ziarului »Tribuna«, sub adresa »Amatorul«.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază
VÁRADY LAJOS

fabriacă de instrumente
H.-M.-Vásárhely, VI. Ferencz-utca.
Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.
— Prim lucrător mijlocesc. —
Recomand și mașini pentru impletitul de sirmă.
Catalog de prețuri trimis gratis și franco.
Premiat la 6 expoziții.

La Librăria Tribunei se află de vânzare revista »Convorbiri Literare« Nrii 1—7 din 1910 à Cor. 175.

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciasonicar,
în Orăștie. Szászváros.
Filială în Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint și ceasornice pe lângă garanție și prețuri moderate. — Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur, repede precis și ieftin. — Serviciu conștiințios. —

F. Stoiber

mănușer

He'tauer-g. 57. SIBIU. (Nagyszeben.)

Mare depozit de mănuși de piele glacé, svedeză, nappa și alte pieluri fine. Dantele de mătăasă și zăbranic, mănuși. Totfelul de bandage pentru hernie simple și duble, diverse centurione de tot felul, bandagii, apoi ciorapi de bărbați și de femei și rufe. Aparat pentru îndreptarea corului pla copii și fete, cordoane

pentru bărbați, dela cele mai simple până la cele mai fine, iri gatorre, mațuri de cauciuc, jeturi de cauciuc și perinuțe de cauciuc pentru călătoria în tren, ciorapi de cauciuc, d ferite articole igienice de cauciu din Franța pentru bărbați și pentru femei. Toate

fiind numai de calitatea cea mai bună și — — în prețurile cele mai ieftine. — —
Moșele au prețul redus!

Prăvălie nouă de ceasornice și juvaerice!

S. Gáspár Jenő

ceasornicar și gluvaergiu în Arad, Asztalos Sándor-u. 10. (vis-à-vis de farmacia Ring.)

Instițtez mult on. public, că în legătură cu prăvălia din Pâncota, am deschis în Arad, o prăvălie de ceasornice și juvaerice. Se primesc tot-felul de reparaturi. Pun mare pond pe lucru cinstit.

Prăvălie nouă de ceasornice și juvaerice!

Anunțuri

primește administrația »Tribunei«, pe lângă prețurile cele mai moderate.

ATENȚIUNE.

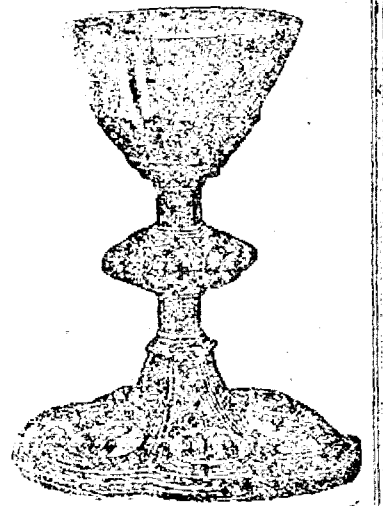
Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri. :-

JOSEF JIKELI. Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.

neguțatorie p. articli de sticlă, porcelan și metal; farfuri și blide înflorate, rame p. licoane, globuri și lampi, oglinzi și glo de sticlă.

Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre. Ieftin de tot: Candelabru aurit, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43—
— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

Lemne de foc!

bune, uscate și despicate

se pot căpăta la gara din Borosșebis

încărcate în vagon cu 110 Cor.

Informațiuni mai detaliate dă

Kecskés Sándor, Borosșebes (c. Arad).

In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru pălării speciale de dame, deschis în Sibiu, Fleischer-gasse Nr. 7-9, al d-nei **Johanna Jekeli,**

se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc totfelul de reparaturi și transformări; pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit tot-felul de reticole, genți pentru dame, moderne și prima calitate.

Prima atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale.

BERSTENBREIN TAMÁS és TARSA sculptor și mălestru pietar. Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietri monumentale, fabricate proprii din marmură, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25. Biroul Central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arlapuri p. trier. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articli tehnici. Filite magnetice. Unsoar. Material de condensatiune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștițios

— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

Dacă voiți să cumpărați mezeluri și șuncă
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

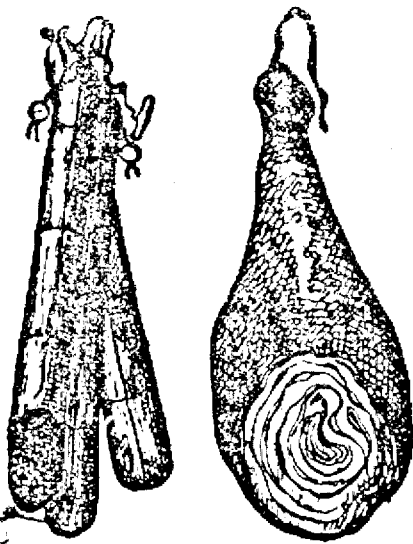
către fabrica de măcelărie și cărnățarie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLOCKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Paris-r	— — —	Cârnaț șuncă	— — —	Galantia de mai	— — —
Crinolin	— — —	Rollui șuncă	— — —	Masaie	— — —
Extra	— — —	Rusese	— — —	Picioir umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollat rosesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu măieș	— — —	Paranen	— — —	Gotha	— — —
Cârnați p. v. ațori	— — —	Măieș rece	— — —	Mensei	— — —
Cârnați cu sl. p. vânăt	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Salamă de vavă	— — —	Pastete de mai	— — —	Sângerets cu slăină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu feurite umplături ș. a.	— — —	Rollui de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantiu de v. tel	— — —
Cași de urzici	— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciuperci	— — —
Cartaboș negru	— — —	Craeovean	— — —	Pastete de mai de găscă	— — —

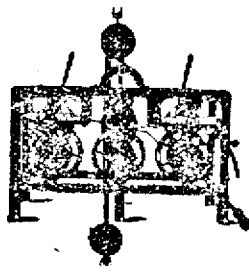
Comandele, atât cele din provință cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexceptionabilă.

Recomandăm preparare proprie, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slăină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc.

Cărnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vitel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela, 5—8¹/₂.

Geasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuțe private regulează și aranjază mai favorabil:

Müller János,

Succesorul lui Mayer Károly dela prima aranjare cu vapor a fabricii de orologe din :
Budapesta, VII., Tökölly-ut 52.
— (Casa proprie) —

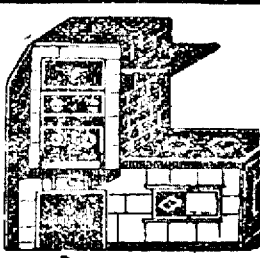
Cataloge și specificări de prețuri trimis gratis și franco.

Artefactele de Granit și peatră de Var.

Knott József, Majdán.

Prima fabrică Lugoșană de Cement și Intreprindere pentru lucrări de Beton.
Intreprinzător de clădire.
Telefon nr. 119.
Cancelaria Fabricii de Cement și clădire:
LUGOȘ, str. Buziașului, vis-à-vis de casa vamei.

Artefactele mele sunt aranjate cu cele mai nouă mașini sfărâtoare, prelucrătoare și lustruitoare de peatră și întreprind ori-ce lucrări de pietrărie în granit sau în platră de var. Pe comande furnizez în cel mai scurt timp pietrii și lespezi de peatră prelucrate. Lucrări de sculptorie se pregătesc după desemnuri cu cea mai mare punctualitate. Furnizez: bolovan, peatră cloplită, prund de granit și sfărâmături de granit pentru prunduire de drum, precum și la tot felul de lucruri de pardositor, pietrii de acoperit și mărginit.

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca scări, coridoare, cerdacuri, grillage, căminuri, porți, ferărie pentru portale și clădiri, deasemenea repararea și prefacerea caselor vertheimiane etc.
aranjament pentru — riele de metal aranjamente pentru biserică
măcelării și căsăpii, — mente pentru biserică
basreliefuri, strungă- — in execuție splendidă.
Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar,
e cea mai lefină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii în excursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește — fabrica de limonată Kristály a lui —

KERTÉSZ ERNŐ
farmacist în SZABADKA, 103 Tr.

Maison Schuster
salon de modă

franceză și engleză pentru dame
Cluj-Kolozsvár, Uni6-u. 12. etagiul 1.

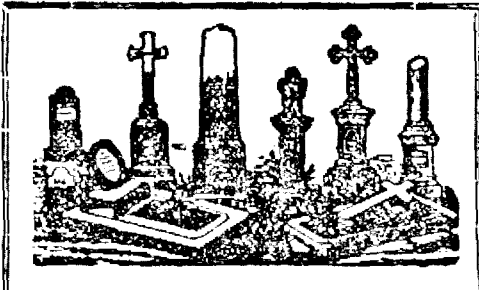
Recomandă în atențiunea on. public din loc și provință salonul de modă pentru dame transpus din Paris la cererea publică aci, aranjat cu cele mai bune puteri de lucru. Referindu-mă la cei 15 ani de experiență din străinătate sunt în poziție, ca să îndeptesc chiar și cele mai fine dorinți ale on. public, deoarece în salonul meu am adus tot din Paris și astfel on. public poate să-mi cerceteze modelele cele mai noi expuse în salonul meu și procurate din cea mai renumită casă din Paris, Pavuin-Creed și Drecol și rog on public să mă onoreze și sprijinească cu comande.

RICHTER și ZEPENEU

BISERICA-ALBĂ
- Szászky-ut 112. -

pietrari

- VĂRȘET -
Ferencz József-tér 23.

Recomandăm on. public din Vărșet și jur cele mai moderne

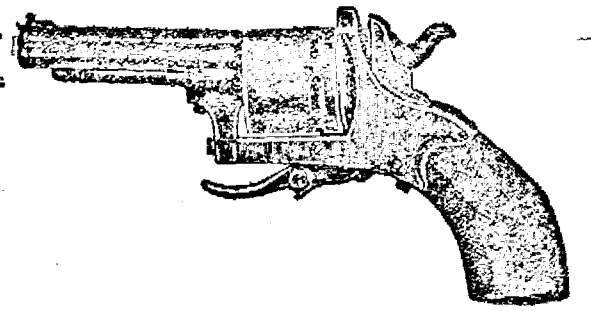
MONUMENTE MORMANTALE

de granit negru svedian, sienit, labrador,

marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din piatră proprie tot felul de lucrări de bransa piatrăriei. Depozit de piatrărie de notare.

Cu plă-tire în rate!

Arme de vânătoare și revolvere

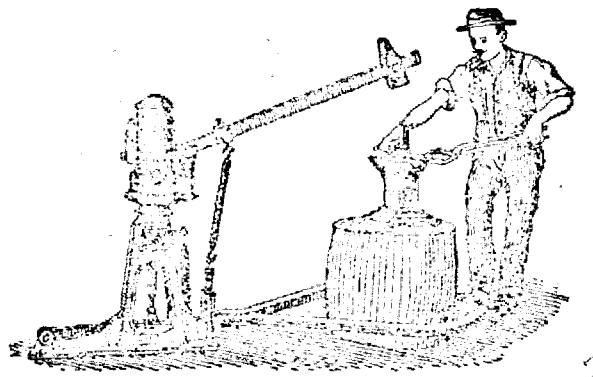
mare asortiment la **Ioan Kalenda**,
Oradea-mare (Nagyvárad) lângă biserica Holdaș.
Telefon în legătură cu întreg comitatul 245.

Important pentru lăcătari și fauri.

Clocan barost patentat ce se poate țâna cu piciorul
Invenți de Schwartz és Társa. — Unicii fabricanți și vânzători

Fabrica Solymos Testvérek Arad, Kőlcsey-u. 67.

Mare economisală de timp și ajutori lucrători, în propozițiune ieftin, se poate folosi ușor în oricare atelier. Celor cari se interesează la dorință li-se trimite catalog de prețuri cu explicații amănunțite gratuit.

Cu stimă:
Solymos Testvérek, Arad.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
— (Lângă farmacia lui Hintz). —

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

Internat nou în Lipova-Lippa.

Se atrage atențiunea onorațiilor părinți că în anul școlar 1910-11 se va deschide un internat de băieți în Lipova, corespunzător întru toate cerințelor moderne, a cărui supraveghiere generală va fi încredințată directorului școalelor medii, iar supraveghierea învățământului, corpului profesorial, pecând a stării sanitare va fi încredințată medicului orășănesc.

Din cauza lipsei de spațiu în anul întâi se va primi numai un număr restrâns de elevi, din școala de comerț, civilă și primară pe lângă taxe moderate.

Prospecte trimite la cerere:

A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

== Au sosit toate noutățile de toamnă: ==

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mai iefteni ca ori-unde

CONFECȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PANZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru halne.

Rog să binevoiti a privi

vitrinele mele.